

Sammanträde onsdag 16 december 2015

Konferenscentret på Storforsplan 36 i Farsta centrum, klockan 18.45-19.40

Ledamöter

Lars Bäck (V), ordförande
Lars Jilmstad (M), vice ordförande ej § 14 pga jäv
Karin Lekberg (S) ej § 21 pga jäv
Kjell Backman (S)
Martin Westin (MP)
Ann-Louise Ebérus (M)
Leif-Åke Andersson (M)
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Vladan Bošković (L)¹

Ersättare

Giacomo Bastreri (MP) ej § 21
Laura Roselli (V)
Peter Öberg (L) ej § 14
Lars Hultkvist (KD)

Tjänstgörande ersättare

Pelle Pettersson (S) för vakant (S)
Ingrid Eriksson för Leo Bergman, båda (S)
Anita Jonsson för Mariana Moreira Duarte, båda (MP)
Marie-Louise Gudmundsson för Arne Fredholm, båda (M)
Peter Öberg (L) för Lars Jilmstad (M), vice ordförande § 14
Giacomo Bastreri (MP) för Karin Lekberg (S) § 21

Tjänstemän

§§ 1-22: Stadsdelsdirektör Kerstin Sandström, nämndsekreterare Pia Sundqvist.
§§ 1-18: Avdelningscheferna Pär Dahlqvist, Päivi Kabran, Per-Ove Mattsson (även §§ 19-22),
Lena Rabe och Birgitta Thulén, MAS Carina Thörnblom, kvalitetsstrateg Medea Sandbladh,
verksamhetscontroller Katarina Höök, kommunikationsansvariga Marie Khoury.

Personalföreträdare

§§ 1-18: Carina Lemon-Allstrin, LO (Kommunal) och Saime Civas, TCO (Vision).

Utses att justera

Lars Bäck (V) och Lars Jilmstad (M) samt Vladan Bošković (L) vid § 14

Dag för justering

16 december 2015

Sekreterare

Ordförande

Vice ordförande

§§ 1-13, 15-22

Ledamot

§ 14

Antal paragrafer: 22 varav paragraf nummer 19-22 under slutna del av sammanträdet.
Antal sidor: 68 varav sida nummer 65-68 under slutna del av sammanträdet.

¹ Liberalerna, tidigare Folkpartiet

Innehåll

§ 1 Godkännande av dagordningen.....	3
§ 2 Verksamhetsplan och budget för 2016.....	4
§ 3 Anmälan av inlämnade medborgarförslag	44
§ 4 Uppföljning av vård- och omsorgsboenden på entreprenad – Veckobo	45
§ 5 Stadsdelsnämndens pensionärsråd 2016	46
§ 6 Instruktion och vice ordförande för stadsdelsnämndens utvecklings- och näringslivsråd.....	47
§ 7 Ändrad instruktion för stadsdelsnämndens demokratiråd	48
§ 8 Ekonomisk månadsrapport november 2015.....	49
 REMISSER OCH YTTRANDEN	50
§ 9 Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet – svar på remiss från kommunstyrelsen	50
§ 10 Riktlinjer för hälso- och sjukvårdsdokumentation inom Stockholms stads särskilda boenden enligt socialtjänstlagen och LSS, dagverksamheter enligt socialtjänstlagen och daglig verksamhet enligt LSS – svar på remiss från kommunstyrelsen.....	53
§ 11 Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar – svar på remiss från kommunstyrelsen	54
§ 12 Motion (C) om inkluderande design – svar på remiss från kommunstyrelsen.....	56
§ 13 Motion (M) om förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism – svar på remiss från kommunstyrelsen	57
§ 14 Motion (M) om laddstolpar för elbilar – svar på remiss från kommunstyrelsen	59
§ 15 Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad – svar på remiss från trafiknämnden	61
 ANMÄLNINGSÄRENDEN.....	62
§ 16 Uppföljning av rättigheten till daglig utevistelse vid vård- och omsorgsboende – rapport från äldre- och omsorgsnämnden	62
§ 17 Övriga anmälningsärenden och beslut enligt delegering	63
 ÖVRIGT	64
§ 18 Nämndens frågor och information från förvaltningen	64

§ 1 Godkännande av dagordningen

BESLUT

Stadsdelsnämnden fastställer den av ordföranden föreslagna dagordningen för sammanträdet.

§ 2 Verksamhetsplan och budget för 2016

BESLUT

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2016.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar om 3,3 mnkr.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för reinvesteringar om 3,5 mnkr.
5. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för klimatinvesteringar om 4,1 mnkr.
6. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för insatser mot hemlöshet om 1,7 mnkr.
7. Stadsdelsnämnden godkänner omslutningsförändringar om 155,8 mnkr.
8. Stadsdelsnämnden godkänner förslaget till resultatenheter inom förskola, äldreomsorg och funktionsnedsättning.

Ärendet

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-12-11.

Dnr 1.1-652/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V), Karin Lekberg m fl (S) och Martin Westin m fl (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

Lars Jilmstad m fl (M) anmälde ett särskilt uttalande.

Vladan Bošković (L) anmälde ett särskilt uttalande.

Lars Hultkvist (KD) anmälde ett ersättaryttrande.

Särskilt uttalande

Lars Jilmstad m fl (M)

Om Moderaterna hade haft majoritet i Stockholms kommunfullmäktige och i Farsta stadsdelsnämnd hade förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2015 utformats i enlighet med våra partiers förslag till budget 2015 för Stockholms stad. Verksamhetsplanen hade då haft den inriktning och de målsättningar som beskrivs i det följande.

Farsta kan mer

Allianspartierna har i år lagt egna budgetförslag i kommunfullmäktige. Det är ett led i politikutvecklingen som kan leverera en ännu bättre politik för stockholmarna när vi tillsammans återigen styr Stockholm efter nästa val.

Vi vill samtidigt understryka att vi i mycket stor utsträckning bottnar i samma syn på hur Stockholm bör utvecklas för att bli en ännu bättre stad. Och på stadsdelsnivå har vi både i majoritet och i opposition nästan alltid haft gemensamma synpunkter.

Därför inleder vi våra respektive särskilda uttalanden avseende verksamhetsplan för Farsta stadsdelsnämnd med att beskriva några av de många lokala frågor där vi är överens.

Förskolan

Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Små barngrupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör därför inte vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 15 barn. Detta innebär ett rejält steg framåt i arbetet mot mindre barngrupper i förskolan. Vi prioriterar en satsning på små barngrupper framför den rödgrönrosa majoritetens satsning på rätt till heltid i förskolan för barn till föräldralediga.

Andelen förskollärare i personalen bör höjas till Kfs mål om 40 procent.

Lärandet förutsätter trygghet och omsorg. Den delen måste prioriteras när alltmer fokus läggs på språk och matematik. Vi vill lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Bostäder, grönområden och parker

Behovet av nya bostäder till Stockholms växande befolkning är mycket stort och i Farsta kan vi se fram mot ett betydande bostadsbyggande. Det behövs både hyres- och bostadsrätter samt småhus. I de områden där någon av dessa boendeformer är dominerande bör andra boendeformer ges företräde. En blandad bebyggelse har stora sociala värden. En större andel bostadsrätter bör exempelvis byggas i de områden där hyresfastigheter dominerar.

Vid utbyggnaden av Farsta vill vi så långt möjligt spara stadsdelens grönområden vilket innebär att en stor del av nybyggnationen måste ske på höjden, inte minst i stadsdelens centrala delar. En koncentrerad bebyggelse har också miljömässiga fördelar.

I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker, vilket ställer högre krav på stadsdelsnämndernas skötsel och underhåll, men också på medborgarnas personliga ansvar för en ren stad. Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Otillåtna bosättningar skall avhysas. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av

offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Skadedjursbekämpning ska upprätthållas för att minska nedskräpning från fåglar och andra skadedjur i stadens parker och badplatser.

Idrott och friluftsliv

Farsta har, i och med arbetet kring Tyngdpunkt Farsta, stora möjligheter att fortsätta utveckla idrotts- och friluftslivet i stadsdelen. När, som tanken är i tyngdpunktsarbetet, Farsta vänds mot sjöarna ska vi ta till vara möjligheterna att skapa gång- och joggingspår nära sjöarna för att binda samman stadsdelen med sjöarna. Försummade joggingspår ska upprustas.

När stadsdelen nu utvecklas och får tusentals nya invånare räcker inte de befintliga idrottshallarna till. Det är angeläget att redan nu avsätta ytor för nya hallar och andra platser för idrotts- och motionsaktiviteter.

I tyngdpunktsarbetet för Farsta beskrivs hur man vill binda ihop sjöarna Drevviken och Magelungen. Mycket bra, men de förslag på breda övergångar över väg 73, Nynäsvägen, är inte tillräckliga för att ”binda ihop”.

Nynäsvägen

Alliansen har som mål att Nynäsvägen skall överdäckas från Tallkrogen till Larsboda. Vi vill se en lättare överdäckning där den skapade marken ovanpå Nynäsvägen kan nyttjas för idrottsfält, parker, gång- och cykelvägar.

Genom en överdäckning skapar vi ett sammanhängande Farsta från Sköndal över till Farsta Strand och norr ut genom stadsdelen.

Farstaborna får en bättre miljö genom att buller från trafiken minskar. Genom rening kan också utsläppen från den omfattande trafiken på Nynäsvägen minskas till fördel för Farstabornas hälsa. Farsta saknar idrottsanläggningar idag och än värre blir det när befolkningen växer. Genom att bereda den stora ytan som en överdäckning av Nynäsvägen ger, kan vi tillfredsställa behovet av mark för idrott. Att Nynäsvägen överdäckas gör också att vi kan planera för ett betydande byggande av bostäder närmare vägen.

En enig Allians vill att under verksamhetsåret 2016 en studie initieras för att se vilka möjligheter en överdäckning av Nynäsvägen kan ge, samt att initiativ tas för att reda ut de tekniska förutsättningarna för en överdäckning.

Äldreomsorgen

I Farsta stadsdel överskred den röd-gröna majoriteten sin budget för 2015 kraftigt trots omfattande besparingar i bl a äldreomsorgen. Trots generösa löften till äldreomsorgen blir det också under 2016 kännbara besparingar på detta område om man ska kunna hålla den snäva budgetramen för äldreomsorgen. Situationen förvärras av att majoriteten systematiskt vill överföra väl fungerande och omtyckta verksamheter till kommunal regi.

Detta trots att exempelvis Farsta Hemtjänst, i kommunal regi, redan går med betydande underskott.

Alliansen satsar på äldreomsorgen. Den ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. En bättre kontinuitet i omsorgen av den enskilde behövs och en sådan strävan ska fokuseras. För en bättre likställighet i äldreomsorgen ska biståndsbedömning utföras centralt hos äldreförvaltningen.

Såväl kommunala som fristående verksamheter ska redovisa sina verksamheter ekonomiskt och kvalitetsmässigt likvärdigt. Alliansen kräver en konkret plan för hur V, S och MP ska komma tillrätta med de stora underskotten i Farsta Hemtjänst. Kvalitetsmätningen ska vara tydlig, enkel att förstå och kontinuerlig. Staden ska verka för tydliga lämplighetskrav för ägare till fristående verksamheter.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Att Edö serviceboende försvinner, genom att staden centralt kör över de boende och en enig stadsdelsnämnd i Farsta, är ett svek mot lokalt demokratiskt inflytande. Stockholm ska i stället uppmuntra till lösningar som seniorboende och kollektivboende.

Stadens äldrecoacher ska kunna ge individuell och professionell hjälp vid val av utförare och inte minst vid introduktion av olika typer av hjälpmedel som gör den äldre personer mera oberoende och självgående.

Det måste bli enklare att utfärda tillfälliga parkeringstillstånd för bilarna som används inom äldreomsorgen.

För övrigt håller vi med pensionärsrådet om att V, S och MP bör prata med sina kollegor i Stadshuset och begära ett omstruktureringsbidrag för äldreomsorgen på minst 20 msek inte minst med anledning av kostnader i samband med förändringar av Edö:s verksamheter.

Kompetensförsörjning och karriärutveckling

Möjligheten att se tydliga utvecklingsmöjligheter i sitt arbete är en faktor som minskar sjukfrånvaro och stimulerar till engagemang och utveckling. Detta är giltigt inom alla yrken, men äldreomsorgen skulle vara ett lämpligt område att starta med att tillämpa detta synsätt. Utvecklingen när det gäller kunskaper om åldrande och åldrandets sjukdomar växer dramatiskt liksom utvecklingen av hjälpmedel som förenklar livet under åldrandets olika stadier.

En tydlig och definierad karriärtrappa inom äldreomsorgen skulle kunna bestå först av en gemensam basutbildning tillsammans med erfarenhet från basverksamheten, och att karriären därefter kan utvecklas i två huvudriktningar:

- En riktning där man satsar på chefskarriär. Man utbildar sig inom exempelvis ekonomi, kvalitetsutveckling- och uppföljning, schemaläggning mm
- En riktning där man utvecklar sig inom en specialitet, exempelvis geriatrik, hantering av personer med demens, psykiatrisk diagnos eller liknande, personer som tidigare "haft LSS", kunskap om olika språk och kulturer.

Detta skulle innebära att man skulle kunna börja inom äldreomsorgen med ingen eller liten kunskap för att med erforderligt stöd och utbildning kunna utvecklas till att ta större ansvar i den mån man är intresserad av det och lämplig. Detta skulle också kunna göra det möjligt i viss mån att detta arbetsområdet blir tillgängligt för personer med fysiska eller psykiska handikapp.

Turism

Det finns idag inget större utbud för turism inom Farsta.

Inom vårt område finns ett världsarv i form av Skogskyrkogården som besöks av turister året runt. Kan vi få dessa besökare att också se andra delar av Farsta kan vi få vår stadsdel "på kartan" och även skapa nya jobb.

Turism genererar intäkter genom den service som erbjuds, intäkter skapar jobb och arbetstillfällen och ger automatiskt en ökad tillgång till service för Farstas boende.

En omfattande historisk utgrävning kommer inom kort att starta i området kring Farsta Gård och Farstanäset. Att vi drar nytta av utgrävningarna och samtidigt etablerar en besöksplats med beskrivningar av utgrävningen, kombinerat med en utställning av föremål och artefakter skapar ett intresse av att besöka Farsta.

En enig Allians vill under verksamhetsåret 2016 se en konkret satsning på turism parat med utgrävningarna i Farsta.

Högre lärosäte

Farsta kan idag inte erbjuda högre utbildning inom någon inriktning. I Farsta bygger vi studentbostäder, vilket är bra. Samtidigt ger vi inte studenter möjligheter att studera där de bor, vilket i sin tur leder till ökad pendling till andra stadsdelar. Ett växande Farsta måste vara attraktivt för alla. För studerande vill vi se att en högskola eller universitet etableras i Farsta. Ett universitet leder till forskning vilket kan ge positiva effekter på ett lokalt näringsliv. Vi satsar i Farsta på att skapa ett livsmedelskluster vilket naturligt leder till att vi också skall satsa på en högre utbildning inom områden relaterat till livsmedel och hälsa.

Även annan högre utbildning är givetvis av intresse genom samarbete med etablerade lärosäten i Sverige och utomlands. Känt är att det berömda universitetet MIT vill etablera en filial i Sverige och Stockholm. Farsta skulle kunna vara en bra etablering.

En enig Allians vill att det under verksamhetsåret 2016 aktivt planeras och genomförs åtgärder för att etablera ett högre lärosäte i Farsta.

Magelungen

Inom bara en generation framåt riskerar Farstas vackra sjö Magelungen att förvandlas från sjö till ett förorenat kärr. Orsakerna ligger i att tilllopp av friskt vatten till sjön har begränsats samt att omfattande kvantiteter tas från sjön för bevattning av tex golfbanor. Detta vatten rinner sedan sakta tillbaka till sjön med höga nivåer av näringsämnen. I Farsta planerar vi ett utökat bostadsbyggande efter sjön, där sjön i sin tur är en del av både upplevelse och rekreation.

En enig Allians vill att medel tas fram för att säkerställa Magelungens framtida överlevnad, att åtgärder för detta genomförs redan under verksamhetsåret 2016 med mer långsiktiga åtgärder under kommande år.

Larsboda

Allianspartierna är eniga om att industriområdet Larsboda erbjuder ett mycket bra alternativ för de livsmedelsföretag som måste lämna Slakthusområdet. Vi är starkt kritiska till att den rödgrönrosa majoriteten, åtminstone centralt, tycks vara kallsinniga till detta och att de drar fötterna efter sig. Chansen att på detta sätt få fler arbetsplatser till Farsta är på väg att rinna oss ur händerna.

På senare tid har Larsboda också förekommit som ett alternativ för uppförandet av ett nytt sjukhus (av ungefär samma storlek som Sankt Görans sjukhus). Vi vill understryka att Larsboda har sådan storlek att både ett kommande livsmedelskluster och ett nytt sjukhus får plats.

Försörjningsstöd

Under alliansens styre i Farsta minskade antalet invånare som behövde försörjningsstöd. Nu har den utvecklingen brutits. Vi ser inte något som helst intresse från det nuvarande styret att vända denna bedrövliga trend. Det är uppenbart att de rödgröna, som ofta tycks ha problem med den inbördes sämjan, ändå förenas i att de är bidragspartier snarare än partier som kan få människor och jobb att mötas. När vi i alliansen återkommer till makten är minskad bidragsförsörjning och fler jobb en prioriterad inriktning.

Återkommunaliseringar

Alliansen har i skarpa ordalag kritiserat den dogmatiska och vettlösa återkommunalisering som de rödgröna partierna ägnar sig åt. Omttyckta och välskötta verksamheter tvingas successivt upphöra till förmån för egen regi-verksamheter. Vi menar att verksamheter och människor mår bra av att det finns olika alternativ. Vi menar att konkurrens stimulerar och förbättrar verksamheter. När vi återkommer till makten kommer privata alternativ självklart vara en viktig del av utbudet i flera verksamheter.

Demokratisatsningar

När alliansen styrde Stockholm genomfördes omfattande ytterstadssatsningar, bland annat i vår stadsdel. Dessa satsningar har i princip försvunnit för att ersättas av en vid en ekonomisk jämförelse obetydlig verksamhet i demokratistärkande syfte. Farsta har fått knappa fyra miljoner, som i huvudsak ska användas för verksamheter i Fagersjöp. Vi

finner att planerna för användning av dessa medel vacklar betänkligt. I stort sett inga av de deklarerade ambitionerna har förverkligats. Det är bekymmersamt att sådant som fagersjöborna tidigare önskat sig inte längre tycks vara aktuellt. Till exempel har den rödgrönrosa majoriteten i stadshuset av allt att döma övergett alla planer på att restaurera Magelungen och ge Fagersjö en badstrand.

Stockholm ska vara en stad med livschanser för alla.

Vår politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har prövats i flera val och har vunnit stockholmarnas förtroende. Det bekräftas av att Moderaterna fortsatt är kommunfullmäktiges största parti. Samtidigt har vi tagit vara på vårt första år i opposition genom att utveckla vår politik i de delar där den inte svarade upp mot stockholmarnas förväntningar.

En politik som utgår från stockholmarna och möjliggör livschanser

Moderaternas vision för Stockholm är en öppen, hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad där människor arbetar, där det finns en mångfald av människor, många företag och företagare och en stad dit tusentals studenter söker sig till regionens universitet och högskolor. Stockholm är en stad där människor vill bo och trivas, där människor vill skaffa barn och där människor vill bli gamla. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas. I Stockholm ska alla känna sig trygga. Moderaternas utgångspunkt är den enskilda stockholmaren.

En politik som ger svar på Stockholms framtidsutmaningar

Stockholm är en fantastisk stad som har haft en god utveckling de senaste åren. Maktskiftet 2014 innebär dock att Stockholm har slagit in på en felaktig kurs. Framförallt saknas trovärdiga och genomförbara svar på Stockholms framtidsutmaningar.

En växande storstad som Stockholm står inför utmaningar på åtskilliga områden, från infrastruktur till företagsklimat och välfärd. Tre områden har dock en särställning: bostadsbyggandet, skolan och integrationen. Om staden står utan verksamma svar på dessa områden är det ödesdigert för Stockholms utveckling. Men om vi förmår att formulera hållbara svar för att möta dessa utmaningar finns en enorm potential i att Stockholm utvecklas till en ledande storstad i världen.

Efter ett år vid makten har den rödgrönrosa majoriteten höjt skatten två gånger, med sammanlagt över 1,3 miljarder kronor. Trots det förmår majoriteten inte leverera inom vare sig välfärden eller bostadsbyggandet. Problemet är inte brist på ekonomiska resurser, utan brist på politiskt ledarskap.

Överskott och skattehöjningar till trots, så väntas den rödgrönrosa majoriteten behöva låna en miljard kronor i månaden till investeringar. Skulden kommer trefaldigas till 70 miljarder kronor år 2018. Belåningen är ett ofrånkomligt resultat av en medveten politik att höja investeringstakten och samtidigt minska intäkterna. Att vältra över kostnaderna på framtida generationer är varken ansvarsfullt eller i längden hållbart. Det växande

skuldberget riskerar bli en gökunge som tränger ut välfärdssatsningar, när alltmer av skattemedlen måste gå till att betala räntekostnader på en galopperande skuld.

En politik som säkrar att alla människor oavsett bakgrund blir delaktiga i samhällsgemenskapen

Världen, Sverige och Stockholm genomgår nu den största flyktingkrisen sedan andra världskriget. Stockholm ska ta ansvar för att hjälpa utsatta människor på flykt och bistå dem med ett värdigt och rättssäkert mottagande. Samtidigt som insatser i det akuta skedet är väsentligt så är det inte tillräckligt. Staden måste parallellt med insatser i det akuta mottagandet säkerställa effektiva insatser för svenskakunskaper, bostad, skolgång och introduktion på arbetsmarknaden. Dessa insatser behöver vidtas från dag ett. Endast med en framgångsrik integration som tillvaratar potentialen hos de människor som söker sig till Stockholm och ger dem förutsättningar att delta i den svenska samhällsgemenskapen är det möjligt att förena ett humant flyktingmottagande med en socialt hållbar stad.

Moderaternas budget tydliggör de politiska alternativen för Stockholms utveckling. Mot skattehöjningar ställer vi ekonomiskt ansvarstagande med befintliga resurser. Mot fallande bostadsbyggande ställer vi en offensiv politik för en växande stad. Mot fientlighet till fristående skolor ställer vi en politik med fokus på kunskap och tidigt stöd till alla elever. Mot höjda trösklar till arbetsmarknaden ställer vi en politik för fler vägar till jobb, särskilt för nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden.

Stockholm är en fantastisk stad med enastående möjligheter att skapa goda livschanser för alla stockholmare och att ta plats som internationell och konkurrenskraftig storstad. Men det första året med den rödgrönrosa majoriteten är dessvärre ett förlorat år. Stockholm behöver en politik för jobben som gör att vi har resurser till vår gemensamma välfärd.

Förskoleverksamhet

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ska vara att barn och elever inhämtar kunskaper och värden. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap och lärande står i fokus. Stockholm ska erbjuda en trygg och inspirerande miljö för barn och ungdomar att växa upp i.

Stockholms stads förskoleprogram "Framtidens förskola" ska ange fokus för verksamheten i stadens förskolor. Förskolechefens ledarskap är av avgörande betydelse för förskolans kvalitet. Verksamhetens utveckling kräver ett pedagogiskt ledarskap, som långsiktigt och uthålligt skapar förutsättningar för att arbeta mot uppställda mål och driva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsrik mat i förskolan.

Det är viktigt att tillsynen av förskolan fungerar och att verksamheten i förskolan håller högsta kvalitet. Om brister upptäcks ska åtgärder vidtas skyndsamt.

Bevarad och utökad valfrihet

Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Moderaterna vill se en mångfald av utförare och olika pedagogiska verksamheter. Fristående förskolor fyller en mycket viktig roll för förskoleverksamheten i Stockholm. Fristående alternativ ökar den pedagogiska mångfalden och föräldrarnas valfrihet. De bidrar till att skapa fler arbetsgivare och karriärvägar för personal samt till utbyggnaden av platser i förskolan. Föräldrarnas rätt att fritt välja den förskola som bäst passar deras barns behov ska därför värnas och utvecklas. Lika villkor ska råda mellan kommunal och fristående förskola. Stockholms stads förskoleprogram – ”Framtidens förskola” – anger fokus för verksamheten i stadens förskolor. Förskoleprogrammet omfattar såväl kommunal som fristående förskoleverksamhet i Stockholms stad.

I syfte att underlätta för föräldrarna samt förbättra planeringsförutsättningarna för förskolorna och staden har en ny webbaserad gemensam ingång till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer införts. Den gemensamma ingången innebär också att lediga platser kan förmedlas snabbare. En särskild ersättning om 1 000 kronor per barn för att upprätthålla barnomsorgsgarantin ska fortsatt tilldelas de förskolor som är anslutna till stadens gemensamma förskolekö. Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten till en gemensam förskolekö i vilken samtliga förskoleaktörer i Stockholms stad ska ingå. Den gemensamma förskolekön ska administreras externt. I dag arbetar många stockholmare utanför traditionell kontorstid. Staden ska säkerställa att de som har ett fastställt behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06:30–18:30) får möjlighet till detta i enlighet med stadens gällande regelverk och inom ramen för barnomsorgsgarantin.

Stadsdelsnämnden ska löpande kontrollera att ramöppettiderna följs. Förskolorna ska vara tydliga i sin information till föräldrar om ramöppettiderna samt rätten till annan barnomsorg om förskolan har stängt.

Förskolebarn vars vårdnadshavare är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om maximalt 30 timmar per vecka fördelade under fyra eller fem dagar. Dagen kan enligt regelverket starta mellan klockan 8–9 och sluta mellan klockan 14–16.

Tidiga insatser

Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder kan ge många barn stora möjligheter till individuell utveckling. Därför bör staden se över möjlighet att erbjuda barn till föräldrar som har regelbundet stöd från socialtjänsten mer tid i förskolan. Det ger också en möjlighet att på ett tidigt stadium uppmärksamma barn med behov av särskilt stöd. Barn med läs- och skrivsvårigheter får större möjligheter att lära sig läsa och skriva om deras svårigheter uppmärksammas tidigt i livet. Förskolechefen ska ansvara för att barn som behöver extra stöd får det och att det sker i samverkan med föräldrarna. Stödet

ska utformas så att det stärker barnets egen lust att lära och utvecklas samt främja inkludering i gruppen. Alla barn ska ha samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola. Det är angeläget att fortsatt följa utvecklingen av behov och tillgång på platser i stadens specialförskolor och språkförskolor. Fler speciallärare och specialpedagoger är viktiga och ska finnas tillgängliga för att handleda resurspersoner i förskolan samt pedagoger som har barn i behov av särskilt stöd. Ett försök med mobil enhet med specialpedagoger ska erbjudas förskolorna och inrättas under utbildningsnämnden för detta syfte.

Litteraturen ska ha en given plats i förskolan som källa till språkstimulans, samtal och reflektion där högläsning är ett viktigt inslag. För att stödja och stärka förskolans arbete med barns språkutveckling pågår en lässatsning i Stockholms förskolor. Utbildningsnämnden ska verka i nära samarbete med stadsdelsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser för att litteratur och läsning ska bli en än mer naturlig del i barnens utbildning och bildning och litteratur uppvärderas. Projektet ska bli en integrerad del i förskolans ordinarie verksamhet.

Ett utvecklingsområde för stadens förskolor är arbetet med flerspråkiga barn och interkulturellt arbete. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska. Förskolan ska förstärka sitt arbete med språkutveckling för barn. Utbildningsnämnden ska uppmuntra och möjliggöra för fler internationella förskolor och inriktningar som vill etablera sig i Stockholms stad. Internationella förskolor är viktiga i syfte att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och därmed locka hit utländsk arbetskraft oavsett om det är tillfälligt eller permanent.

Kommunstyrelsen ska följa behovet av finskspråkig förskola och i samverkan med stadsdelsnämnderna säkerställa att utbudet av platser motsvarar behovet. Stadsdelsnämnderna ska, utifrån minoritetslagstiftningen, kunna erbjuda hela eller delar av förskoleverksamhet på finska. Varje stadsdelsnämnd ska vara tydlig i sin information om tillgången till förskoleverksamhet på finska.

En hög personaltäthet ska fortsatt prioriteras och stadsdelsnämnderna ska ges i uppdrag att prioritera målet om barngruppernas storlek. Uppföljningen av riktlinjerna för antal pedagoger per barn i förskolan ska skärpas för att säkerställa att riktlinjerna följs. Ett tak för barngruppernas storlek är viktigt att sätta eftersom barngruppernas storlek tenderar att öka.

Samverkan

En god samverkan mellan förskola och skola är av stor betydelse för barns utveckling och lärande. Stadsdelsnämnderna har, i samverkan med utbildningsnämnden, ansvaret för att samordna arbetet med barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter. Stadens riktlinjer för övergång mellan förskola och skola omfattar även fristående förskolor och skolor. För att underlätta övergången mellan förskolan och grundskolan ska utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa screening av elever i behov av

särskilt stöd avseende såväl läs- och skrivsvårigheter som neuropsykiatriska diagnoser. Detta för att redan i tidig ålder upptäcka eventuella svårigheter och därmed kunna sätta in rätt insatser för att stötta de elever som har behov av detta. Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och vårdnadshavare. Föräldrars och vårdnadshavares kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka. Resultatet av förskoleundersökningen ska vara vägledande i förskolans arbete med dokumentation och dialog. Varje förskola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Det ska finnas ett rikt utbud av kultur, idrott och fritidsaktiviteter som bidrar till att utveckla barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa och sociala förmåga. Staden ska ha många miljöer som är stimulerande för barn och där familjer kan umgås. I samverkan med föreningslivet ska det finnas gott om lokaler och platser utomhus där barn och unga kan få stimulerande aktiviteter och upplevelser på fritiden. Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. I samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer ska en mångfald av verksamheter för barn och unga erbjudas. Det är angeläget att i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar ta särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Aktiviteter för barn och unga

Fritidsgårdar

För stadens alla barn och ungdomar finns ett stort utbud av fritidsgårdar med olika inriktningar. Grunden för verksamheten är en miljö utan krav på prestation där ungdomar själva har möjlighet att tillsammans med personalen planera och genomföra olika aktiviteter i en stimulerande och trygg miljö. Pojkar och flickor ges samma möjligheter till aktiviteter.

Föreningsstöd

Föreningslivet, som i det närmaste når 50 procent av stadens barn och ungdomar, är en viktig del i stadens folkhälsoarbete. För att stimulera lokala föreningar och därigenom kulturliv och idrottsaktiviteter för stadsdelens ungdomar finns föreningsstöd att söka. Riktlinjerna för ett sådant stöd bör efter vår mening omarbetas så att stöd till organisationer som arbetar med trygghetsfrågor samt aktiviteter för barn och unga prioriteras.

Feriejobb

Stadsdelsnämnden ska fortsatt planera för att erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterlov. Vår målsättning är att alla som ansöker om feriejobb, och som tillhör målgruppen för de kommunala feriejobben, ska erbjudas arbete.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och

omsorg. Det egna inflytandet över insatser och valmöjligheter ska stärkas samtidigt som stadens byråkrati och detaljstyrning ska minska.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge de känner sig trygga i hemmet. Den enskilde som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad eller äldreboende till livets slut utan att behöva flytta, även om behoven av vård och omsorg ökar. Äldre har olika önskemål.

En parboendegaranti finns som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar. Likväl, vid make eller makas bortgång, kan en person som i vanliga fall klarar sig utmärkt på egen hand behöva särskild hjälp och stöd för att orka med vardagen. Stödet syftar till att hjälpa personen att återgå till ett liv och vardag liknande det som fanns innan bortgången.

Under de närmaste tio åren kommer antalet personer äldre än 80 år att minska i Stockholm för att sedan öka igen och därmed ökar också behovet av olika former av vård- och omsorgsboende. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns, samtidigt är det centralt att i den pågående boendeutredningen se över hur förstärkt vårdfokus i samtliga boendeformer bäst säkerställs. Stockholm ska uppmuntra lösningar som seniorboenden och kollektivboenden. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till hög ålder kombinerat med ensamhet.

Tekniska hjälpmedel erbjuder nya möjligheter att underlätta för äldre och deras anhöriga att använda sin valfrihet och enkelt kunna välja mellan olika utförare. Stadens system stärker möjligheterna för stockholmarna och stadens medarbetare att söka fram en utförare utifrån olika preferenser. Detta blir också viktiga verktyg för stadens äldrecoacher, som ska ge individuell hjälp om vilka valmöjligheter som finns.

Hemtjänsten har en viktig roll och den mångfald av utförare som stockholmarna kan välja mellan ska fortsatt bevaras. Samtidigt är det viktigt att fastställa en så hög kvalitet som möjligt. För en bättre kontinuitet inom hemtjänsten ska en utredning tillsättas om hur det kan införas en kontinuitetsbonus till avdelningar som levererar en hög kontinuitet. Det är också viktigt med enklare process för nyttoparkeringstillstånd för hemtjänstpersonal. Genom att minska administrativ och byråkratisk börda kan vi underlätta arbetet för hemtjänstpersonalen. Arbetet för en god arbetsmiljö där antalet sjukskrivningar minskar ska prioriteras.

Stadens uppföljning av verksamheter ska vara likvärdig oavsett driftform. Såväl kommunala som fristående verksamheter ska redovisa sina verksamheter ekonomiskt och kvalitetsmässigt likvärdigt samtidigt som äldreomsorgen bör följas upp genom att i större utsträckning mäta nöjdheten hos den enskilde. Staden ska verka för tydliga lämplighetskrav för ägare till fristående verksamheter.

Införandet av digitala trygghetslarm i eget boende ska fortlöpa. Teknikskiftet kommer att innebära att de enskilda personer som är beviljade trygghetslarm kommer att ha ett fungerande trygghetslarm i enlighet med modern informations- och kommunikationsteknik.

Äldreomsorgen ska präglas av personligt inflytande, trygghet och respekt. Genom att fånga upp enskilda människors verkliga behov ska vården och omsorgen hålla en god kvalitet.

Information om stadsdelsnämndens aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt, som åter ska hålla öppet på helger.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Stockholm ska vara världsledande i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Staden ska arbeta med vetenskapliga arbetssätt för att skapa trygghet såväl i utemiljön som i hemmen. Socialtjänst, sjukvård, polis, skola och det civila samhället ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att människor far illa och reagerar snabbt och effektivt om det ändå sker.

Socialtjänstens arbete ska grundas på respekt för den enskilda individens önskemål och val. Den enskilde ska också ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av sin insats. I detta arbete ska möjligheten att ta stöd av den enskildes sociala nätverk beaktas. Arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och insatser ska vara evidensbaserade och visa på goda resultat. Nämnderna ska mäta och följa upp resultatet av beslutade och utförda insatser.

Förstärkt barnrättsperspektiv

Barnrättsperspektivet inom socialtjänsten har stärkts under de senaste åren. Kraven på barn och ungas delaktighet och rätt till relevant information är förankrade i socialtjänstlagen. Bland annat fastslår socialtjänstlagen att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Barns delaktighet i utredningsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde som fortsatt ska prioriteras. Stadens socialtjänst behöver ha fokus på att öka brukarmedverkan, delaktighet och dialog med barn och unga. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt prioritera uppföljning av placerade barn och unga samt barn som lever med våld i nära relationer. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden utreda hur barnens rätt till självbestämmande och integritet kan stärkas inom psykiatrin.

Barn och unga i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. I stadens riktlinjer för familjehemsvård har barnperspektivet förstärkts och vikten av att göra barn delaktiga har förtydligats i hela handlägningsprocessen. Stadsdelsnämnden och socialnämnden ska fortsatt utveckla rutiner för tillsyn, uppföljning och utredning av familjehem och följa upp att stadens riktlinjer för familjehemsvård efterlevs. Nämnden ska även verka för

rekrytering av fler familjehem. Vi förstår de ansträngningar och det tryck som finns för att möta behoven av tillfälliga boendelösningar, bemanning, gode män och skolplaceringar.

Förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och unga

En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn som riskerar att fara illa. Stadsdelsnämnden ska fortsatt prioritera förebyggande arbete och tidiga insatser till barn och ungdomar. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn kring de barn som far illa eller riskerar att fara illa. Föräldrastödinsatser som ger goda effekter ska prioriteras. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte.

Stadsdelsnämnden ska fortsatt utveckla arbetet för att stärka stödet för barn och unga med psykisk ohälsa. Samverkan mellan socialtjänst, skola och hälso- och sjukvården är en viktig del i detta arbete.

För att möta barns och ungas behov behöver staden använda samma arenor som de unga. Alliansen införde socialrådgivning på nätet införts i Stockholms stad och ytterligare digitala tjänster ska utvecklas för att öka tillgängligheten och nå nya grupper. Stadsdelsnämnden ska arbeta förebyggande genom att skapa meningsfull sysselsättning för barn och ungdomar under sommarmånaderna, exempelvis genom feriearbeten, dagkollo och samarbete med idrottsföreningar och andra organisationer. Stadens uppsökande arbete med bland annat fältassistenter ska fortgå.

Drog- och brottsförebyggande arbete

Stadsdelsnämndens drogförebyggande arbete ska fortsatt prioriteras. Stockholmsenkäten är ett viktigt verktyg för stadens framtida planering inom preventionsområdet. Stadsdelen ska utifrån problembild och förutsättningar utforma metoder att använda i det brottsförebyggande arbetet i syfte att göra Stockholm till en trygg stad. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 24 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Ensamkommande barn

Stockholms stad möter ett allt större antal ensamkommande barn som söker sig till Sverige och Stockholm. Detta ställer stora krav på stadens insatser och möjlighet att tillgodose behoven för de som placeras i Stockholm för att säkra en snabb integration. Stockholms arbete och mottagande för ensamkommande barn ska ses över och effektiviseras för att kunna möta dagens utmaningar på bästa möjliga sätt för både de unga och för stadens medarbetare i ett långsiktigt perspektiv.

Stadens medarbetare ska känna trygghet och ett stöd i det arbete som görs och de ensamkommande ska uppleva Stockholm som en stad där möjligheterna till en god framtid finns. Stadsdelsnämnden ska tillsammans med socialnämnden, utbildningsnämnden, överförmyndarnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadens bostadsbolag samt andra berörda instanser utveckla rutiner för att säkra mottagande, integration, skolgång och bostäder för ensamkommande barn. Som ett viktigt steg för en

effektiv integration ska Stockholm från första dagen påbörja arbetet med att säkra ungdomarnas rätt till skola och en ordnad skolgång ska erbjudas inom två veckor. Arbetet leds av utbildningsnämnden.

Socialpsykiatri

Stadsdelsnämnden ska arbeta för att sysselsättningen bland personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning förbättras. Alternativen behöver anpassas efter individen och därför upparbetas kontakter med företagare i närmiljön för att åstadkomma ett mer varierat utbud. Därmed sprids även kunskap till företagen om vad målgruppen kan bidra med.

Socialnämnden har i samverkan med stadsdelsnämnderna och intresse-/brukarorganisationer tagit fram en handlingsplan för utveckling av socialpsykiatri i staden. Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med socialnämnden planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning. Planering och genomförande ska utgå från handlingsplanen för utveckling av socialpsykiatri. Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda hur barnens rätt till självbestämmande och integritet kan stärkas inom psykiatri.

Våld i nära relationer

Arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras av samtliga nämnder. Stadsdelsnämnden ska utveckla rutiner och metoder för att inventera målgrupperna och för att upptäcka våldet och hitta våldsutsatta. Varje stadsdelsnämnd ska ha ett våld i nära relationsteam som även ska vända sig till män. Ett större fokus behöver läggas på att utveckla det preventiva arbetet för att angripa våldets ursprung. Arbetet med ökade insatser till våldsutövare behöver utvecklas. Det ska finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar våld. Det ska alltid inledas en utredning när socialtjänsten får kännedom om att ett barn lever med våld i nära relation.

Barn som drabbats av våld i nära relationska få möjligt till Tryggare barn. Metoder som Signs of Safety och Caring Dads kan med fördel användas.

Även män drabbas av våld i nära relationer. Arbetet med våld i nära relationer ska inkludera olika målgrupper och kompetensen kring detta ska stärkas hos berörd personal. Staden ska erbjuda platser på skyddat boende för män. Socialnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten till flerårigt verksamhetsbidrag inom våld i nära relation samt se över stöd till verksamheter som arbetar för att motverka hedersproblematik. Flera par som är utsatta för hedersrelaterade hot bör ges plats på skyddade boenden. Stockholms stad ska som huvudstad också verka mot regeringen för tryggare och stabilare förutsättningar för kvinnojourer och skyddade boenden med nationellt intag.

Det är av stor vikt att stadsdelsnämnden, socialnämnden samt utbildningsnämnden utformar regelverk och ekonomiskt stöd på ett sätt som garanterar skolgång eller

pedagogisk verksamhet för de barn som tvingas leva under skydd, exempelvis på kvinnojourerna.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Arbetet mot våld och hedersrelaterat förtryck ska särskilt prioriteras inom socialtjänsten i stadsdelen. Origo, det länsgemensamma resurscentret för hedersrelaterat våld och förtryck, ska fortsätta vara ett samlat kunskapscenter för unga. Staden ska verka för att Origos uppdrag utökas till att även arbeta med förebyggande insatser riktade mot unga samt med information och ökad kunskap till relevanta verksamheter som möter unga i sitt dagliga arbete.

Stadsdelens arbete mot våldsbejakande extremism och radikaliserings ska stärkas. Socialtjänstens kompetens ska öka och samarbetet mellan dessa och rättsvårdande myndigheter öka. Stadsdelsförvaltningen ska därför ta fram en lokal handlingsplan för arbetet ska bedrivas framöver.

Kompetensförsörjning

En relativt hög rörlighet bland socialsekreterare och biståndsbedömare har uppmärksammats inom stadens socialtjänst. Den höga rörligheten får effekter på kvalitet, kontinuitet och arbetsmiljö. För att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning och trygga en god kompetensförsörjning är det viktigt att såväl socialnämnden som stadsdelsnämnden erbjuder nya medarbetare en gedigen introduktion och stöd till medarbetare med kort erfarenhet i form av handledning och mentorskap.

En trygg stadsmiljö

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Nolltolerans mot klotter ska återinföras och efterlevnaden av klotterförbudet ska prioriteras, inte minst ur ett trygghetsperspektiv. Stadens städgarantier, som innebär att städning, tömning av papperskorgar och klottersanering ska ske inom 24 timmar efter anmälan, ska förbättras. Information om stadens städgaranti ska finnas tillgänglig i anslutning till publika platser som torg, parker och grönytor. Det är angeläget att involvera externa parter i arbetet för en ren och vacker stad. Satsningen med Stockholmsvärdar ska fortgå.

Staden ska inom ramen för den kommunala kompetensen kunna tillse att de lokala ordningsföreskrifterna följs. Staden ska hemställa till regeringen om möjligheten att kunna anställa ordningsvakter som kan verkställa avhysningar och arbeta förebyggande så att fler olovliga bosättningar inte växer fram. Staden ska också hemställa till regeringen om att parkeringsvakter bör få befogenhet att bötfälla personer som skräpar ner.

Stadsdelen ska ha en trygg och attraktiv stadsmiljö. Mycket av otrygghet och riskerna för kriminalitet motverkas om man bygger in trygghet i stadsmiljön. Det gäller exempelvis promenadvägar, belysning, växtlighet, placering av konstruktioner eller gångstråk. Är stadsmiljön nedsliten och ger en allmänt otrivsamt känsla ökar känslan av upplevd

otrygghet. Stadsdelsnämnden ska därför beakta trygghetsaspekten vid upprustning av stadsmiljöer.

Ekonomiskt bistånd

Stadens arbete med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Ett viktigt syfte med det utvecklingsarbete som bedrivits inom det ekonomiska biståndet är att samtliga stadsdelsnämnder ska använda evidensbaserade instrument för bedömning både vid nybesök samt vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Socialnämnden ska främja en fortsatt utveckling av detta arbete. Stadens aktiva arbete med att motverka, identifiera och utreda felaktiga utbetalningar fortsätter.

Det finns skäl att utveckla arbetet med att främja rehabiliterande insatser för mottagare av ekonomiskt bistånd, för att få tillbaka människor i arbete och minska biståndsbehovet. Socialnämnden ska, tillsammans med representanter från stadsdelsnämnden och arbetsmarknadsnämnden, etablera samverkan med Försäkringskassan med syfte att utforma rutiner för samarbete när personer med ekonomiskt bistånd är i behov av stöd för samordning av rehabilitering.

Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan.

Särskilt uttalande

Vladan Bošković (L)

Om vi hade haft majoritet i Stockholms kommunfullmäktige och i Farsta stadsdelsnämnd hade förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2016 utformats i enlighet med Liberalernas förslag till budget 2016 för Stockholms stad. Verksamhetsplanen hade då haft den inriktning och de målsättningar som beskrivs i det följande.

Farsta kan mer

Allianspartierna har i år lagt egna budgetförslag i kommunfullmäktige. Det är ett led i politikutvecklingen som kan leverera en ännu bättre politik för stockholmarna när vi tillsammans återigen styr Stockholm efter nästa val.

Vi vill samtidigt understryka att vi i mycket stor utsträckning bottenar i samma syn på hur Stockholm bör utvecklas för att bli en ännu bättre stad. Och på stadsdelsnivå har vi både i majoritet och i opposition nästan alltid haft gemensamma synpunkter.

Därför inleder vi våra respektive förslag till beslut avseende verksamhetsplan för Farsta stadsdelsnämnd med att beskriva några av de många lokala frågor där vi är överens.

Förskolan

Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Små barngrupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör därför inte vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 15 barn. Detta innebär ett rejält steg framåt i arbetet mot mindre barngrupper i förskolan. Vi prioriterar en satsning på små barngrupper framför den rödgrönrosa majoritetens satsning på rätt till heltid i förskolan för barn till föräldralediga.

Andelen förskollärare i personalen bör höjas till Kfs mål om 40 procent.

Lärandet förutsätter trygghet och omsorg. Den delen måste prioriteras när alltmer fokus läggs på språk och matematik. Vi vill lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Bostäder, grönområden och parker

Behovet av nya bostäder till Stockholms växande befolkning är mycket stort och i Farsta kan vi se fram mot ett betydande bostadsbyggande. Det behövs både hyres- och bostadsrätter samt småhus. I de områden där någon av dessa boendeformer är dominerande bör andra boendeformer ges företräde. En blandad bebyggelse har stora sociala värden. En större andel bostadsrätter bör exempelvis byggas i de områden där hyresfastigheter dominerar.

Vid utbyggnaden av Farsta vill vi så långt möjligt spara stadsdelens grönområden vilket innebär att en stor del av nybyggnationen måste ske på höjden, inte minst i stadsdelens centrala delar. En koncentrerad bebyggelse har också miljömässiga fördelar.

I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker, vilket ställer högre krav på stadsdelsnämndernas skötsel och underhåll, men också på medborgarnas personliga ansvar för en ren stad. Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Otillåtna bosättningar skall avhysas. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Skadedjursbekämpning ska upprätthållas för att minska nedskräpning från fåglar och andra skadedjur i stadens parker och badplatser.

Idrott och friluftsliv

Farsta har, i och med arbetet kring Tyngdpunkt Farsta, stora möjligheter att fortsätta utveckla idrotts- och friluftslivet i stadsdelen. När, som tanken är i tyngdpunktsarbetet, Farsta vänds mot sjöarna ska vi ta till vara möjligheterna att skapa gång- och joggingspår nära sjöarna för att binda samman stadsdelen med sjöarna. Försummade joggingspår ska upprustas.

När stadsdelen nu utvecklas och får tusentals nya invånare räcker inte de befintliga idrottshallarna till. Det är angeläget att redan nu avsätta ytor för nya hallar och andra platser för idrotts- och motionsaktiviteter.

Nynäsvägen

I tyngdpunktsarbetet för Farsta beskrivs hur man vill binda ihop sjöarna Drevviken och Magelungen. Mycket bra, men de förslagen på breda övergångar över väg 73, Nynäsvägen, är inte tillräckliga för att ”binda ihop”.

Alliansen har som mål att Nynäsvägen skall överdäckas från Tallkrogen till Larsboda. Vi vill se en lättare överdäckning där den skapade marken ovanpå Nynäsvägen kan nyttjas för idrottsfält, parker, gång- och cykelvägar.

Genom en överdäckning skapar vi ett sammanhängande Farsta från Sköndal över till Farsta Strand och norr ut genom stadsdelen.

Farstaborna får en bättre miljö genom att buller från trafiken minskar. Genom rening kan också utsläppen från den omfattande trafiken på Nynäsvägen minskas till fördel för Farstabornas hälsa. Farsta saknar idrottsanläggningar idag och än värre blir det när befolkningen växer. Genom att bereda den stora ytan som en överdäckning av Nynäsvägen ger, kan vi tillfredsställa behovet av mark för idrott. Att Nynäsvägen överdäckas gör också att vi kan planera för ett betydande byggande av bostäder närmare vägen.

En enig Allians vill att under verksamhetsåret 2016 en studie initieras för att se vilka möjligheter en överdäckning av Nynäsvägen kan ge, samt att initiativ tas för att reda ut de tekniska förutsättningarna för en överdäckning.

Äldreomsorgen

I Farsta stadsdel överskred den röd-gröna majoriteten sin budget för 2015 kraftigt trots omfattande besparingar i bl a äldreomsorgen. Trots generösa löften till äldreomsorgen blir det också under 2016 kännbara besparingar på detta område om man ska kunna hålla den snäva budgetramen för äldreomsorgen. Situationen förvärras av att majoriteten systematiskt vill överföra väl fungerande och omtyckta verksamheter till kommunal regi. Detta trots att exempelvis Farsta Hemtjänst, i kommunal regi, redan går med betydande underskott.

Alliansen satsar på äldreomsorgen. Den ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. En bättre kontinuitet i omsorgen av den enskilde behövs och en sådan strävan ska fokuseras. För en bättre likställighet i äldreomsorgen ska biståndsbedömning utföras centralt hos äldreförvaltningen.

Såväl kommunala som fristående verksamheter ska redovisa sina verksamheter ekonomiskt och kvalitetsmässigt likvärdigt. Alliansen kräver en konkret plan för hur V, S och MP ska komma tillrätta med de stora underskotten i Farsta Hemtjänst. Kvalitetsmätningen ska vara tydlig, enkel att förstå och kontinuerlig. Staden ska verka för tydliga lämplighetskrav för ägare till fristående verksamheter.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Att Edö serviceboende försvinner, genom att staden centralt kör över de boende och en enig stadsdelsnämnd i Farsta, är ett svek mot lokalt demokratiskt inflytande. Stockholm ska i stället uppmuntra till lösningar som seniorboende och kollektivboende.

Stadens äldrecoacher ska kunna ge individuell och professionell hjälp vid val av utförare och inte minst vid introduktion av olika typer av hjälpmedel som gör den äldre personer mera oberoende och självgående.

Det måste bli enklare att utfärda tillfälliga parkeringstillstånd för bilarna som används inom äldreomsorgen.

För övrigt håller vi med pensionärsrådet om att V, S och MP bör prata med sina kollegor i Stadshuset och begära ett omstruktureringsbidrag för äldreomsorgen på minst 20 msek inte minst med anledning av kostnader i samband med förändringar av Edö:s verksamheter.

Kompetensförsörjning och karriärutveckling

Möjligheten att se tydliga utvecklingsmöjligheter i sitt arbete är en faktor som minskar sjukfrånvaro och stimulerar till engagemang och utveckling. Detta är giltigt inom alla yrken, men äldreomsorgen skulle vara ett lämpligt område att starta med att tillämpa detta synsätt. Utvecklingen när det gäller kunskaper om åldrande och åldrandets sjukdomar växer dramatiskt liksom utvecklingen av hjälpmedel som förenklar livet under åldrandets olika stadier.

En tydlig och definierad karriärtrappa inom äldreomsorgen skulle kunna bestå först av en gemensam basutbildning tillsammans med erfarenhet från basverksamheten, och att karriären därefter kan utvecklas i två huvudriktningar:

- En riktning där man satsar på chefskarriär. Man utbildar sig inom exempelvis ekonomi, kvalitetsutveckling- och uppföljning, schemaläggning mm
- En riktning där man utvecklar sig inom en specialitet, exempelvis geriatrik, hantering av personer med demens, psykiatrisk diagnos eller liknande, personer som tidigare "haft LSS", kunskap om olika språk och kulturer.

Detta skulle innebära att man skulle kunna börja inom äldreomsorgen med ingen eller liten kunskap för att med erforderligt stöd och utbildning kunna utvecklas till att ta större ansvar i den mån man är intresserad av det och lämplig. Detta skulle också kunna göra det

möjligt i viss mån att detta arbetsområdet blir tillgängligt för personer med fysiska eller psykiska handikapp.

Turism

Det finns idag inget större utbud för turism inom Farsta.

Inom vårt område finns ett världsarv i form av Skogskyrkogården som besöks av turister året runt. Kan vi få dessa besökare att också se andra delar av Farsta kan vi få vår stadsdel ”på kartan” och även skapa nya jobb.

Turism genererar intäkter genom den service som erbjuds, intäkter skapar jobb och arbetstillfällen och ger automatiskt en ökad tillgång till service för Farstas boende.

En omfattande historisk utgrävning kommer inom kort att starta i området kring Farsta Gård och Farstanäset. Att vi drar nytta av utgrävningarna och samtidigt etablerar en besöksplats med beskrivningar av utgrävningen, kombinerat med en utställning av föremål och artefakter skapar ett intresse av att besöka Farsta.

En enig Allians vill under verksamhetsåret 2016 se en konkret satsning på turism parat med utgrävningarna i Farsta.

Högre lärosäte

Farsta kan idag inte erbjuda högre utbildning inom någon inriktning. I Farsta bygger vi studentbostäder, vilket är bra. Samtidigt ger vi inte studenter möjligheter att studera där de bor, vilket i sin tur leder till ökad pendling till andra stadsdelar. Ett växande Farsta måste vara attraktivt för alla. För studerande vill vi se att en högskola eller universitet etableras i Farsta. Ett universitet leder till forskning vilket kan ge positiva effekter på ett lokalt näringsliv. Vi satsar i Farsta på att skapa ett livsmedelskluster vilket naturligt leder till att vi också skall satsa på en högre utbildning, inom områden relaterat till livsmedel och hälsa.

Även annan högre utbildning är givetvis av intresse genom samarbete med etablerade lärosäten i Sverige och utomlands. Känt är att det berömda universitetet MIT vill etablera en filial i Sverige och Stockholm. Farsta skulle kunna vara en bra etablering.

En enig Allians vill att det under verksamhetsåret 2016 aktivt planeras och genomförs åtgärder för att etablera ett högre lärosäte i Farsta.

Magelungen

Inom bara en generation framåt riskerar Farstas vackra sjö Magelungen att förvandlas från sjö till ett förorenat kärr. Orsakerna ligger i att tilllopp av friskt vatten till sjön har begränsats samt att omfattande kvantiteter tas från sjön för bevattning av tex golfbanor. Detta vatten rinner sedan sakta tillbaka till sjön med höga nivåer av näringsämnen. I Farsta planerar vi ett utökat bostadsbyggande efter sjön, där sjön i sin tur är en del av både upplevelse och rekreation.

En enig Allians vill att medel tas fram för att säkerställa Magelungens framtida överlevnad, att åtgärder för detta genomförs redan under verksamhetsåret 2016 med mer långsiktiga åtgärder under kommande år.

Larsboda

Allianspartierna är eniga om att industriområdet Larsboda erbjuder ett mycket bra alternativ för de livsmedelsföretag som måste lämna Slakhusområdet. Vi är starkt kritiska till att den rödgrönrosa majoriteten, åtminstone centralt, tycks vara kallsinniga till detta och att de drar fötterna efter sig. Chansen att på detta sätt få fler arbetsplatser till Farsta är på väg att rinna oss ur händerna.

På senare tid har Larsboda också förekommit som ett alternativ för uppförandet av ett nytt sjukhus (av ungefär samma storlek som Sankt Görans sjukhus). Vi vill understryka att Larsboda har sådan storlek att både ett kommande livsmedelskluster och ett nytt sjukhus får plats.

Försörjningsstöd

Under alliansens styre i Farsta minskade antalet invånare som behövde försörjningsstöd. Nu har den utvecklingen brutits. Vi ser inte något som helst intresse från det nuvarande styret att vända denna bedrövliga trend. Det är uppenbart att de rödgröna, som ofta tycks ha problem med den inbördes sämjan, ändå förenas i att de är bidragspartier snarare än partier som kan få människor och jobb att mötas. När vi i alliansen återkommer till makten är minskad bidragsförsörjning och fler jobb en prioriterad inriktning.

Återkommunaliseringar

Alliansen har i skarpa ordalag kritiserat den dogmatiska och vettlösa återkommunalisering som de rödgröna partierna ägnar sig åt. Omtyckta och välskötta verksamheter tvingas successivt upphöra till förmån för egen regi-verksamheter. Vi menar att verksamheter och människor mår bra av att det finns olika alternativ. Vi menar att konkurrens stimulerar och förbättrar verksamheter. När vi återkommer till makten kommer privata alternativ självklart vara en viktig del av utbudet i flera verksamheter.

Demokratisatsningar

När alliansen styrde Stockholm genomfördes omfattande ytterstadssatsningar, bland annat i vår stadsdel. Dessa satsningar har i princip försvunnit för att ersättas av en vid en ekonomisk jämförelse obetydlig verksamhet i demokratistärkande syfte. Farsta har fått knappa fyra miljoner, som i huvudsak ska användas för verksamheter i Fagersjö. Vi finner att planerna för användning av dessa medel vacklar betänkligt. I stort sett inga av de deklarerade ambitionerna har förverkligats. Det är bekymmersamt att sådant som fagersjöborna tidigare önskat sig inte längre tycks vara aktuellt. Till exempel har den rödgrönrosa majoriteten i stadshuset av allt att döma övergett alla planer på att restaurera Magelungen och ge Fagersjö en badstrand.

Ansvar i en tid med utmaningar

Liberalerna föreslår satsningar på välfärdens kärnverksamheter med bibehållen skattenivå. På så sätt kombinerar vi ansvarstagande för välfärden med en politik för fortsatt tillväxt och konkurrenskraft. Vi lyckas göra detta genom att prioritera satsningar som gör konkret skillnad för stadsdelens invånare, inte minst de som allra mest behöver samhällets hjälp och stöd, framför majoritetens symbolpolitik.

Från länder som härjas av krig, fattigdom och förtryck kommer många människor till Europa i sökandet efter ett drägligt liv. Stockholm ska vara en stad där dessa människor kan bygga sig en framtid. Den solidaritet som stockholmarna har visat med medmänniskor på flykt ger hopp om att detta är en situation som vi kan lösa tillsammans.

Att hitta boenden för nyanlända flyktingar är en angelägen utmaning. Alla stadens nämnder måste hjälpas åt att lokalisera lokaler som på kort sikt kan användas för detta ändamål.

För oss liberaler kommer kvalitet och valfrihet alltid före driftsform. Den rödgrönrosa majoriteten i stadsdelarna driver en politik där många välfungerande och populära verksamheter som drivs av fristående anordnare nu återkommunaliseras inom snart sagt samtliga verksamhetsområden. Det är inte att sätta brukarnas och skattebetalarnas behov främst.

Förskola

Vårt Stockholm ska vara den öppna världsstad där varje ung människa får chansen att utvecklas och välja hur livet ska se ut. Förskolan har en stor potential för att låta varje barn utvecklas till den som den ska bli, oberoende av kön.

I Liberalernas Stockholm har förskolan, kommunal såväl som fristående, goda förutsättningar och präglas av trygghet, ett väl genomarbetat pedagogiskt fokus och av en hög kvalitet.

En nyckel till att fortsätta utveckla förskolans kvalitet är att satsa på förskollärarna. Därför satsar vi på att höja förskollärarnas löner.

Genom stora ansträngningar har antalet barn per grupp i förskolan minskat under Alliansmajoriteten, samtidigt som barngrupperna ökat i Sveriges övriga storstäder. Finansborgarrådet aviserar nu att storleken på barngrupperna ökar. För Liberalerna är det en självklarhet att taken på 14 respektive 18 barn per grupp ska hållas. Föräldrarna har rätt att förvänta sig en förskola där personalen har tid för barnen.

För att säkerställa att resurserna kommer förskolan till del vill vi höja vi förskolepengens andel av grundschablonen med en procentenhet. Förskolepengens andel av grundschablonen ska vara 81 procent av grundschablonen. Pengens andel av grundschablonen för barn i pedagogisk omsorg höjs med 0,5 procentenheter och uppgår till 94,5 procent av grundschablonen.

Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret på en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. Med anledning av den tilltagande bristen på förskollärare måste staden stärka arbetet med rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal. En viktig del i detta är att verka för fler manliga förskollärare, liksom för mångfald i personalsammansättningen i övrigt.

För att trygga en fortsatt personalförsörjning är det viktigt att nämnden erbjuder medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.

När staden fortsätter att växa måste förskoleutbyggnaden följa med. Staden ska hålla fast vid det så kallade "förskoletalet" vid planering av nya stadsdelar. Alla familjer ska kunna få en förskoleplats i sitt närområde och barnomsorgsgarantin ska hållas.

Förskolorna ska arbeta aktivt med jämställdhet inom alla delar av verksamheten, så att alla barn får tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder. Alla barn ska ha lika möjligheter att bredda sina lekmönster, och utvidga sina möjligheter att utvecklas och lära på alla områden, oavsett kön.

Litteraturen ska ha en given plats i förskolan. Förskolebarnens språkutveckling bör stimuleras genom ett aktivt samarbete mellan förskolorna och biblioteken i närområdet. Projektet Stockholm Högläser, där varje förskola utser ett läsombud som driver det läsfrämjande arbetet, är en mycket viktig del i detta arbete.

Kultur i förskolan omfattar kultur för, med och av barn. Personalen ska ha möjlighet till kompetensutveckling inom detta område. Barnkulturplanen Kultur i ögonhöjd utgör en viktig del i detta arbete. Staden ska utveckla lösningar som låter förskolepersonal själva finna spännande kulturaktiviteter genom till exempel Kulans webbplats.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, och inspirera barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsrik mat i förskolan.

Förskolechefen ansvarar för att barn som behöver extra stöd får det och att det sker i samverkan med föräldrarna. Stödet ska utformas så att det stärker barnets egen lust att lära och utvecklas. Alla barn har samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola.

Ett utvecklingsområde för stadens förskolor är arbetet med flerspråkiga barn och mångkulturellt arbete. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Nämnden ska arbeta för att tillsammans med övriga berörda nämnder och frivilligorganisationer erbjuda meningsfull verksamhet för barn på flykt.

Barn, kultur och fritid

I det liberala Stockholm har alla barn rätt till en trygg uppväxt under goda levnadsvillkor. I stadsdelarna bedrivs en angelägen och viktig verksamhet i både kommunala verksamheter och i fristående verksamheter för att ge alla unga i Stockholm tillgång till ett stimulerande utbud av fritidsaktiviteter. Detta ska värnas och utvecklas.

En aktiv och drogfri fritid minskar risken att ungdomar hamnar snett. Genom ett levande förenings- och idrottsliv över hela staden, liksom god tillgång till öppna verksamheter för ungdomar genom fritidsklubbar, fritidsgårdar, ungdomsmottagningar och andra stödjande insatser från staden ska alla ungdomar ges förutsättningar till en trygg uppväxt.

Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. Det är angeläget att man i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar tar särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Fritidsgårdar erbjuder många ungdomar en mötesplats på lov, kvällar och helger. Det är viktigt att fritidsgårdarna arbetar förebyggande mot droger och kriminalitet. Både pojkar och flickor ska kunna känna sig trygga och välkomna. Läxhjälp ska erbjudas alla barn.

Behovet av fritidsverksamhet för barn i åldern 10-12 år ska särskilt uppmärksammas. Barn i denna ålder som lever i otrygghet löper extra stor risk att rekryteras till kriminella miljöer.

Ungdomar med funktionsnedsättning ska erbjudas att delta på samma villkor som alla andra. Utöver detta ska det ordnas lovaktiviteter speciellt riktade för ungdomar med funktionsnedsättning, såsom festkvällar med disco.

Sommarkoloniverksamhet i olika former ska finnas tillgänglig under sommarmånaderna. Barn som av olika skäl har större behov än andra av att åka på sommarkoloni bör prioriteras. Det är viktigt att kolloverksamheten förblir en mötesplats för barn och unga med olika etnisk och social bakgrund.

Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska erbjudas möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet. Inom verksamhet för LSS-kollo finns kollogårdar med olika inriktningar och anpassningar beroende på deltagarnas ålder och typ av funktionsnedsättning.

Stockholms parklekar är en verksamhet som har betydelse för många barn. Lokalerna bör användas längre tid på dagarna för att bidra till parklekarnas fortlevnad. Vi vänder oss emot de omotiverade återkommunaliseringar av parklekar som har förekommit i olika delar av staden.

Föreningslivet är en viktig del i arbetet för trygghet, integration och folkhälsa. För att stimulera lokala föreningar och därigenom kulturliv och idrottsaktiviteter för stadens ungdomar finns föreningsstöd att söka.

Föreningsdriven ungdomsverksamhet av hög kvalitet är en viktig del av fritidsutbudet för barn och unga och ska stödjas.

Stadens föreningsstöd ska inte ges till föreningar som inte ställer upp på de demokratiska värderingarna eller på allas lika värde.

Äldreomsorg

I Liberalernas Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Äldre ska ha samma rätt till självbestämmande och egenmakt som yngre. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Valfrihet ska införas för servicehus.

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt för sin värdighet och sina livsval och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg. I vår budget föreslår vi att ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende, avlösning, ledsagning höjs med 3 procent, en procentenhet mer än majoriteten.

Alla äldre ska kunna komma till ett tryggt och anpassat boende. Personer över 85 år som så önskar ska ges plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, med början 1 juli 2016.

För att ge äldre i Stockholm en god vård och omsorg krävs ett gott ledarskap samt engagerad och utbildad personal. Inom äldreomsorgen finns ett behov av grundutbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning.

Som anställd inom äldreomsorgen i Stockholm ska man kunna göra karriär och utvecklas i sin yrkesroll. Detta är inte minst en viktig jämställdhetsfråga, mot bakgrund av den höga andelen kvinnliga anställda. Kompetens och vidareutbildning ska premieras i form av högre lön.

Det är viktigt att ta tillvara kunskaperna hos personer som talar andra språk, eller har kulturell eller annan kompetens som kan höja kvaliteten i omsorgen som ges till Stockholms åldrande befolkning med bakgrund i andra länder.

Intentionen bakom det nya tidsregistreringssystemet i hemtjänsten är bra, men genomförandet har lett till höjda kostnader. Stadsdelarna ska noga följa andelen beslutade timmar som utförs och att kostnadsutvecklingen följer budgetens prognoser.

Ett bra bemötande är avgörande för god kvalitet inom äldreomsorgen. Det är viktigt att såväl chefer som personal ständigt utbildas i stadens värdegrund. Det gäller anställda inom såväl kommunal som privat regi.

Stadsdelsnämnden ska tillhandahålla öppna verksamheter för äldre även under sommaren och storhelgerna. Det är just i semestertider, när släkt och vänner är bortresta, som man har störst behov av att kunna träffa andra. Möjligheten till samarbete med frivilligorganisationer ska därvid uppmärksammas. Nämnden bör ta till vara den resurs som feriearbetande ungdomar utgör.

Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Staden ska respektera de äldres intressen och livsval vid planering av aktiviteter, kulturutbud och liknande verksamhet.

Måltiden är en viktig stund på dagen. Äldre ska alltid kunna välja på flera olika måltider. Äldre som har hemtjänst ska alltid kunna välja om man vill ha matlåda eller få hjälp med att laga mat i det egna köket.

Äldres tillgång till kultur ska särskilt uppmärksammas. Tillgänglighet till bibliotek eller biblioteksservice ska öka för äldre som bor på stadens boenden.

Modern teknik är en viktig del av vardagen för allt fler äldre. Nämnden bör samverka med frivilligorganisationer för att göra det möjligt för äldre att få hjälp med att hantera ny teknik.

Möjligheter till utevistelse ska vara en naturlig del i omvårdnaden av de äldre och kunna ske året runt för den som så önskar. Promenader är en viktig förebyggande insats som på sikt kan motverka ökat vårdbehov.

När nya stadsdelar byggs ska staden planera för fler bostäder till äldre. Målsättningen ska vara att minst fem procent av bostäderna i större bostadsprojekt ska utgöras av vård- och omsorgsboende, serviceboende, trygghetsboende eller seniorboende.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Stadsdelarna ska anordna regelbundna trygghetsvandringar med särskilt fokus på äldres otrygghet och tillgänglighet. All personal i hemtjänsten ska få utbildning i att uppmärksamma och anmäla våld i nära relationer.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I Liberalernas Stockholm ska alla människor tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Personer med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och att ha ett arbete att gå till.

Rätten att välja boende, daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning, korttidstillsyn och personlig assistans värnas.

En rättssäker bedömning kräver att brukaren får träffa en handläggare som har goda kunskaper om brukarens funktionsnedsättning och behov. Biståndsbedömare ska ha större möjlighet till specialisering inom ett visst funktionshinder.

Ohälsa är ett större problem bland funktionshindrade än i befolkningen som helhet. Deltagare i daglig verksamhet bör ges friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid. Vi föreslår att habiliteringsersättningen i daglig verksamhet höjs med 15 procent.

Riktlinjerna för ledsagning förtydligas så att det framgår att ledsagning ska beviljas för inköp av dagligvaror, liksom för att synskadade föräldrar ska kunna följa med sina barn på aktiviteter som tillhör ett normalt föräldraskap.

Den övre beloppsgränsen för ledsagares omkostnader vid aktiviteter bör höjas från 300 till 400 kr/mån. Riktlinjerna bör ändras för att göra det lättare att spara belopp till enstaka särskilda evenemang.

Fler bostäder måste byggas för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Bostäder för personer med funktionsnedsättning måste planeras in i nya stadsdelar i ett tidigt skede.

Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Staden ska fortsätta sitt arbete med att avskaffa kvarstående enkelt avhjälpta hinder och för att öka tillgängligheten i samhället.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med nämndens personal.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Tidiga insatser för utsatta barn är av central betydelse. Alla inblandade aktörer ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att barn och vuxna far illa och reagera snabbt och effektivt om det ändå sker. Nämnden ska fortsatt beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention.

Personalomsättningen bland socialsekreterare är hög i många stadsdelar. Nyanställda socialsekreterare får ta ansvar för ett stort antal krävande ärenden utan tillräcklig handledning eller möjlighet till kollegialt lärande. Det krävs ett genomgripande lyft av socialsekreterarnas situation, där hela arbetssituationen och arbetsmiljön måste förbättras.

Socialsekreterarna måste få större möjlighet att göra karriär inom sitt yrke. I ett första steg bör lönen för de socialsekreterare som arbetar med barn- och ungdomsärenden höjas. Höjningen motsvarar 1500 kr per anställd och månad i genomsnitt. Socialsekreterarnas möjlighet till karriärutveckling ska därvid prioriteras.

Insatser för kvinnofrid, arbetet mot våld i nära relationer och arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska fortsatt prioriteras.

Föräldrastödsinsatser ger goda effekter. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte för att minska våld inom familjer.

Barn och ungdomar i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. Rekrytering och kvalitetssäkring av familjehem för ensamkommande flyktingbarn och flyktingungdomar är prioriterad och ska fortsätta. När barn omhändertas enligt LVU ska placering i det egna hemmet användas i ytterst begränsad omfattning.

De elever som har de sämsta förutsättningarna hemma ska ha bäst förutsättningar i skolan. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn för barn som far illa. Det stödmaterial som finns för samverkan mellan skolan och socialtjänsten måste hållas aktuellt och spridas till skolorna. Socialtjänsten ska ha en namngiven kontaktperson som skolorna kan vända sig till.

Elever har alltid rätt att få ta del av undervisningen i skolan. Skolan och socialtjänsten ska arbeta aktivt för att få tillbaka så kallade "hemmasittare" till skolan och ska bevaka att skolplikten uppfylls.

Barn som omhändertagits av socialtjänsten har samma rätt till en bra utbildning som alla andra. Stockholms stad ska ställa höga krav på placerade barns skolgång och kräva att läxhjälp finns för placerade barn. Inget barn ska placeras utan att det finns en skolplanering.

Det drogförebyggande arbetet ska fortsatt prioriteras. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 48 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Det är viktigt att nämnden samarbetar med bostadsbolagen för att förebygga vräkningar. Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal.

Nämnden ska arbeta för att sysselsättningen till personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och lindrig utvecklingsstörning förbättras.

Alla stadsdelar har ett ansvar att bekämpa våldsbejakande extremism och tidigt ingripa när invånare befinns vara i riskzonen för radikalisering. Detta arbete måste bedrivas i nära samverkan med andra nämnder och utomstående aktörer. Varje stadsdelsnämnd bör ha en konkret handlingsplan som specificerar hur detta arbete ska gå till.

Stadsmiljöverksamhet

Stockholmarna ska ha en levande, trygg och välskött stadsmiljö. Stadsdelarna ska ha möjlighet att göra sina egna prioriteringar inom stadsmiljöområdet, det är de som bor i stadsdelen vet bäst vad de vill ha och behöver.

Upplevelsen av Stockholm som attraktiv, grön och trygg stad ska öka. I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker, vilket också ställer högre krav på nämndens skötsel och underhåll.

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Stadens städ- och klottergaranti gäller, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar, liksom klottersanering, ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Nämnden ska samverka med andra stadsdelsnämnder och med trafik- och renhållningsnämnden för ett snyggt och välskött Stockholm. Skadedjursbekämpning ska upprätthållas för att minska nedskräpning från fåglar och andra skadedjur i stadens parker och badplatser.

All planering av den yttre miljön ska ske med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Medborgardialogen ska utvecklas med utgångspunkt från lokala parkplaner.

Stockholmarna bör ges möjlighet att få brukaravtal eller arrendera odlingsområden på kommunal mark. Många av stadens outnyttjade grönytor skulle kunna användas för urban odling.

Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och vid renovering ska hänsyn tas till tillgänglighetsskapande åtgärder. Parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas. Trappor ska vid upprustning kompletteras med ledstänger, barnvagnsramper och kontrastmarkering.

Ekonomiskt bistånd

Det ekonomiska biståndet ska vara en utväg för att hjälpa den som under en viss tid i livet inte har några andra medel till sin försörjning. Inriktningen för politiken är att människor ska gå från bidrag till självförsörjning. En grundläggande prioritering för politiken måste vara barns lika rätt till en god uppväxt oavsett familjens omständigheter.

Möjligheten att utöva idrott och delta i kultur är en skyddsfaktor för barn som växer upp i utsatta familjer. Vi föreslår att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet.

För att stärka incitamenten att gå från bidrag till arbete vill Liberalerna att mottagare av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad ska få undanta 35 procent av arbetsinkomster utan att det påverkar rätten till försörjningsstöd, så kallad jobbstimulans.

Arbetsmarknadsåtgärder

I Liberalernas Stockholm har alla som kan ett jobb att gå till. Jobbtorg Stockholm fortsätter att vara huvudarenan för stadens arbetsmarknadsåtgärder. Nämndens huvuduppgift är att se till att fler mottagare av ekonomiskt bistånd kan gå vidare till insats på jobbtorgen.

Att få in en första fot på arbetsmarknaden, och få erfarenhet och referenser, är ett viktigt steg i arbetslivet. Staden ska fortsätta erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterferier samt på helgerna. Feriearbetande ungdomar ska kunna erbjudas arbete utanför den egna stadsdelen.

Majoriteten har ökat antalet sommarjobb, men samtidigt utökat målgruppen till att även omfatta 18-åringar. Resultatet har blivit att en lägre andel av de sökande har beviljats ett sommarjobb. Det är inte rimligt att unga vuxna, som själva bär ansvaret för sin försörjning, ska konkurrera med ungdomar om de sommarjobb som staden anordnar.

Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar. Staden ska utreda behovet av och möjligheten att kompensera företag som tar sig an feriearbetande ungdomar som annars skulle varit hänvisade till ett kommunalt feriearbete.

Ersätтарыttrande

Lars Hultkvist (KD)

Om Kristdemokraterna hade haft majoritet i Stockholms kommunfullmäktige och i Farsta stadsdelsnämnd hade förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2016 utformats i enlighet med vår budgetreservation 2016 för Stockholms stad.

Verksamhetsplanen hade då haft den inriktning och de målsättningar som beskrivs i det följande.

Farsta kan mer

Allianspartierna har i år lagt egna budgetförslag i kommunfullmäktige. Det är ett led i politikutvecklingen som kan leverera en ännu bättre politik för stockholmarna när vi tillsammans återigen styr Stockholm efter nästa val.

Vi vill samtidigt understryka att vi i mycket stor utsträckning bottnar i samma syn på hur Stockholm bör utvecklas för att bli en ännu bättre stad. Och på stadsdelsnivå har vi både i majoritet och i opposition nästan alltid haft gemensamma synpunkter.

Därför inleder vi våra respektive förslag till beslut avseende verksamhetsplan för Farsta stadsdelsnämnd med att beskriva några av de många lokala frågor där vi är överens.

Förskolan

Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Små barngrupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör därför inte vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 15 barn. Detta innebär ett rejält steg framåt i arbetet mot mindre barngrupper i förskolan. Vi prioriterar en satsning på små barngrupper framför den rödgrönrosa majoritetens satsning på rätt till heltid i förskolan för barn till föräldralediga.

Andelen förskollärare i personalen bör höjas till Kfs mål om 40 procent.

Lärandet förutsätter trygghet och omsorg. Den delen måste prioriteras när alltmer fokus läggs på språk och matematik. Vi vill lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Bostäder, grönområden och parker

Behovet av nya bostäder till Stockholms växande befolkning är mycket stort och i Farsta kan vi se fram mot ett betydande bostadsbyggande. Det behövs både hyres- och bostadsrätter samt småhus. I de områden där någon av dessa boendeformer är dominerande bör andra boendeformer ges företräde. En blandad bebyggelse har stora sociala värden. En större andel bostadsrätter bör exempelvis byggas i de områden där hyresfastigheter dominerar.

Vid utbyggnaden av Farsta vill vi så långt möjligt spara stadsdelens grönområden vilket innebär att en stor del av nybyggnationen måste ske på höjden, inte minst i stadsdelens centrala delar. En koncentrerad bebyggelse har också miljömässiga fördelar.

I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker, vilket ställer högre krav på stadsdelsnämndernas skötsel och underhåll, men också på medborgarnas personliga ansvar för en ren stad. Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Otillåtna bosättningar skall avhysas. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Skadedjursbekämpning ska upprätthållas för att minska nedskräpning från fåglar och andra skadedjur i stadens parker och badplatser.

Idrott och friluftsliv

Farsta har, i och med arbetet kring Tyngdpunkt Farsta, stora möjligheter att fortsätta utveckla idrotts- och friluftslivet i stadsdelen. När, som tanken är i tyngdpunktsarbetet, Farsta vänds mot sjöarna ska vi ta till vara möjligheterna att skapa gång- och joggingspår nära sjöarna för att binda samman stadsdelen med sjöarna. Försummade joggingspår ska upprustas.

När stadsdelen nu utvecklas och får tusentals nya invånare räcker inte de befintliga idrottshallarna till. Det är angeläget att redan nu avsätta ytor för nya hallar och andra platser för idrotts- och motionsaktiviteter.

I tyngdpunktsarbetet för Farsta beskrivs hur man vill binda ihop sjöarna Drevviken och Magelungen. Mycket bra, men de förslag på breda övergångar över väg 73, Nynäsvägen, är inte tillräckliga för att ”binda ihop”.

Nynäsvägen

Alliansen har som mål att Nynäsvägen skall överdäckas från Tallkrogen till Larsboda. Vi vill se en lättare överdäckning där den skapade marken ovanpå Nynäsvägen kan nyttjas för idrottsfält, parker, gång- och cykelvägar.

Genom en överdäckning skapar vi ett sammanhängande Farsta från Sköndal över till Farsta Strand och norr ut genom stadsdelen.

Farstaborna får en bättre miljö genom att buller från trafiken minskar. Genom rening kan också utsläppen från den omfattande trafiken på Nynäsvägen minskas till fördel för Farstabornas hälsa. Farsta saknar idrottsanläggningar idag och än värre blir det när befolkningen växer. Genom att bereda den stora ytan som en överdäckning av Nynäsvägen ger, kan vi tillfredsställa behovet av mark för idrott. Att Nynäsvägen överdäckas gör också att vi kan planera för ett betydande byggande av bostäder närmare vägen.

En enig Allians vill att under verksamhetsåret 2016 en studie initieras för att se vilka möjligheter en överdäckning av Nynäsvägen kan ge, samt att initiativ tas för att reda ut de tekniska förutsättningarna för en överdäckning.

Äldreomsorgen

I Farsta stadsdel överskred den röd-gröna majoriteten sin budget för 2015 kraftigt trots omfattande besparingar i bl a äldreomsorgen. Trots generösa löften till äldreomsorgen blir det också under 2016 kännbara besparingar på detta område om man ska kunna hålla den snäva budgetramen för äldreomsorgen. Situationen förvärras av att majoriteten systematiskt vill överföra väl fungerande och omtyckta verksamheter till kommunal regi. Detta trots att exempelvis Farsta Hemtjänst, i kommunal regi, redan går med betydande underskott.

Alliansen satsar på äldreomsorgen. Den ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. En bättre kontinuitet i omsorgen av den enskilde behövs och en sådan strävan ska fokuseras. För en bättre likställighet i äldreomsorgen ska biståndsbedömning utföras centralt hos äldreförvaltningen.

Såväl kommunala som fristående verksamheter ska redovisa sina verksamheter ekonomiskt och kvalitetsmässigt likvärdigt. Alliansen kräver en konkret plan för hur V, S och MP ska komma tillrätta med de stora underskotten i Farsta Hemtjänst.

Kvalitetsmätningen ska vara tydlig, enkel att förstå och kontinuerlig. Staden ska verka för tydliga lämplighetskrav för ägare till fristående verksamheter.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Stockholm ska uppmuntra till lösningar som seniorboende och kollektivboende.

Stadens äldrecoacher ska kunna ge individuell och professionell hjälp vid val av utförare och inte minst vid introduktion av olika typer av hjälpmedel som gör den äldre personer mera oberoende och självgående.

Det måste bli enklare att utfärda tillfälliga parkeringstillstånd för bilarna som används inom äldreomsorgen.

För övrigt håller vi med pensionärsrådet om att V, S och MP bör prata med sina kollegor i Stadshuset och begära ett omstruktureringsbidrag för äldreomsorgen på minst 20 msek inte minst med anledning av kostnader i samband med förändringar av Edö:s verksamheter.

Kompetensförsörjning och karriärutveckling

Möjligheten att se tydliga utvecklingsmöjligheter i sitt arbete är en faktor som minskar sjukfrånvaro och stimulerar till engagemang och utveckling. Detta är giltigt inom alla yrken, men äldreomsorgen skulle vara ett lämpligt område att starta med att tillämpa detta synsätt. Utvecklingen när det gäller kunskaper om åldrande och åldrandets sjukdomar växer dramatiskt liksom utvecklingen av hjälpmedel som förenklar livet under åldrandets olika stadier.

En tydlig och definierad karriärtrappa inom äldreomsorgen skulle kunna bestå först av en gemensam basutbildning tillsammans med erfarenhet från basverksamheten, och att karriären därefter kan utvecklas i två huvudriktningar:

- En riktning där man satsar på chefskarriär. Man utbildar sig inom exempelvis ekonomi, kvalitetsutveckling- och uppföljning, schemaläggning mm
- En riktning där man utvecklar sig inom en specialitet, exempelvis geriatrik, hantering av personer med demens, psykiatrisk diagnos eller liknande, personer som tidigare ”haft LSS”, kunskap om olika språk och kulturer.

Detta skulle innebära att man skulle kunna börja inom äldreomsorgen med ingen eller liten kunskap för att med erforderligt stöd och utbildning kunna utvecklas till att ta större ansvar i den mån man är intresserad av det och lämplig. Detta skulle också kunna göra det möjligt i viss mån att detta arbetsområdet blir tillgängligt för personer med fysiska eller psykiska handikapp.

Turism

Det finns idag inget större utbud för turism inom Farsta. Inom vårt område finns ett världsarv i form av Skogskyrkogården som besöks av turister året runt. Kan vi få dessa besökare att också se andra delar av Farsta kan vi få vår stadsdel ”på kartan” och även skapa nya jobb.

Turism genererar intäkter genom den service som erbjuds, intäkter skapar jobb och arbetstillfällen och ger automatiskt en ökad tillgång till service för Farstas boende.

En omfattande historisk utgrävning kommer inom kort att starta i området kring Farsta Gård och Farstanäset. Att vi drar nytta av utgrävningarna och samtidigt etablerar en besöksplats med beskrivningar av utgrävningen, kombinerat med en utställning av föremål och artefakter skapar ett intresse av att besöka Farsta.

En enig Allians vill under verksamhetsåret 2016 se en konkret satsning på turism parat med utgrävningarna i Farsta.

Högre lärosäte

Farsta kan idag inte erbjuda högre utbildning inom någon inriktning. I Farsta bygger vi studentbostäder, vilket är bra. Samtidigt ger vi inte studenter möjligheter att studera där de bor, vilket i sin tur leder till ökad pendling till andra stadsdelar. Ett växande Farsta måste vara attraktivt för alla. För studerande vill vi se att en högskola eller universitet etableras i Farsta. Ett universitet leder till forskning vilket kan ge positiva effekter på ett lokalt näringsliv. Vi satsar i Farsta på att skapa ett livsmedelskluster vilket naturligt leder till att vi också skall satsa på en högre utbildning, inom områden relaterat till livsmedel och hälsa.

Även annan högre utbildning är givetvis av intresse genom samarbete med etablerade lärosäten i Sverige och utomlands. Känt är att det berömda universitetet MIT vill etablera en filial i Sverige och Stockholm. Farsta skulle kunna vara en bra etablering.

En enig Allians vill att det under verksamhetsåret 2016 aktivt planeras och genomförs åtgärder för att etablera ett högre lärosäte i Farsta.

Magelungen

Inom bara en generation framåt riskerar Farstas vackra sjö Magelungen att förvandlas från sjö till ett förorenat kärr. Orsakerna ligger i att tilllopp av friskt vatten till sjön har begränsats samt att omfattande kvantiteter tas från sjön för bevattning av t.ex. golfbanor. Detta vatten rinner sedan sakta tillbaka till sjön med höga nivåer av näringsämnen. I Farsta planerar vi ett utökat bostadsbyggande efter sjön, där sjön i sin tur är en del av både upplevelse och rekreation.

En enig Allians vill att medel tas fram för att säkerställa Magelungens framtida överlevnad, att åtgärder för detta genomförs redan under verksamhetsåret 2016 med mer långsiktiga åtgärder under kommande år.

Larsboda

Allianspartierna är eniga om att industriområdet Larsboda erbjuder ett mycket bra alternativ för de livsmedelsföretag som måste lämna Slakthusområdet. Vi är starkt kritiska till att den rödgrönrosa majoriteten, åtminstone centralt, tycks vara kallsinniga till detta och att de drar fötterna efter sig. Chansen att på detta sätt få fler arbetsplatser till Farsta är på väg att rinna oss ur händerna.

På senare tid har Larsboda också förekommit som ett alternativ för uppförandet av ett nytt sjukhus (av ungefär samma storlek som Sankt Görans sjukhus). Vi vill understryka att Larsboda har sådan storlek att både ett kommande livsmedelskluster och ett nytt sjukhus får plats.

Försörjningsstöd

Under alliansens styre i Farsta minskade antalet invånare som behövde försörjningsstöd. Nu har den utvecklingen brutits. Vi ser inte något som helst intresse från det nuvarande styret att vända denna bedrövliga trend. Det är uppenbart att de rödgröna, som ofta tycks ha problem med den inbördes sämjan, ändå förenas i att de är bidragspartier snarare än partier som kan få människor och jobb att mötas. När vi i alliansen återkommer till makten är minskad bidragsförsörjning och fler jobb en prioriterad inriktning.

Återkommunaliseringar

Alliansen har i skarpa ordalag kritiserat den dogmatiska och vettlösa återkommunalisering som de rödgröna partierna ägnar sig åt. Omtyckta och välskötta verksamheter tvingas successivt upphöra till förmån för egen regi-verksamheter. Vi menar att verksamheter och människor mår bra av att det finns olika alternativ. Vi menar att konkurrens stimulerar och förbättrar verksamheter. När vi återkommer till makten kommer privata alternativ självklart vara en viktig del av utbudet i flera verksamheter.

Demokratisatsningar

När alliansen styrde Stockholm genomfördes omfattande ytterstadssatsningar, bland annat i vår stadsdel. Dessa satsningar har i princip försvunnit för att ersättas av en vid en ekonomisk jämförelse obetydlig verksamhet i demokratistärkande syfte. Farsta har fått knappa fyra miljoner, som i huvudsak ska användas för verksamheter i Fagersjö. Vi finner att planerna för användning av dessa medel vacklar betänkligt. I stort sett inga av de deklarerade ambitionerna har förverkligats. Det är bekymmersamt att sådant som fagersjöborna tidigare önskat sig inte längre tycks vara aktuellt. Till exempel har den rödgrönrosa majoriteten i stadshuset av allt att döma övergett alla planer på att restaurera Magelungen och ge Fagersjö en badstrand.

Kristdemokraternas vill också.....

.... värna valfriheten inom barnomsorg, skola och äldreomsorg. Vi vill minska barngruppernas storlek i förskolan och erbjuda alla som är över 85 år och som så önskar rätt till äldreboende. Det är viktigt att Stockholm är rent och tryggt.

Förskoleverksamhet

Barnomsorgen finns till för barnen och inte tvärtom. Föräldrar i Farsta ska kunna välja den barnomsorg som är bäst för deras barn. Det kan handla om både förskola och pedagogisk omsorg i hemmet i form av dagbarnvårdare, flerfamiljssystem eller egen omsorg. Föräldrarna ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Fristående och kommunala verksamheter ska behandlas lika.

Kristdemokraterna prioriterar en satsning på små barngrupper framför den rödgrönrosa majoritetens satsning på rätt till heltid i förskolan för barn till föräldralediga. Vi föreslår därför att antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) därför inte bör vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) inte bestå av fler än 15 barn. Kristdemokraterna har avsatt 40,3 miljoner kronor för detta ändamål i vår budget för Stockholms stad 2016. Vi vill också lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Den öppna förskolan är en uppskattad och efterfrågad verksamhet. Den erbjuder viktig stimulans och gemenskap till barn och stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas i samarbete med frivilligorganisationer.

Fler familjecentraler bör inrättas där mödravårdscentral, barnavårdscentral och socialtjänsten kan samverka för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa och stötta familjer på olika sätt.

Stadens fritidsverksamheter ska genomsyras av ett aktivt värdegrundsarbete. Tolerans, förståelse för olikheter och respekt för andra ska prägla skolans vardag. Verksamheterna är inte värdeneutrala, utan ska tydligt ta ställning för grundläggande värderingar som alla människors lika och okränkbara värde, jämställdhet mellan könen och medmännisklighet. Ledarnas engagemang och förståelse för vikten av en tydlig värdegrund är avgörande.

Äldreomsorg

Rätten att bestämma över sin egen vardag upphävs inte vid någon viss ålder. Vi har alla olika behov och önskemål. Vi välkomnar privata, ideella och kooperativa alternativ. Mångfalden av aktörer inom välfärden ökar kvaliteten och förbättrar verksamheterna.

Valfriheten har skapat alternativ som är tillgängliga för alla, inte bara för personer med höga inkomster. Varje människa har unika önskemål och förutsättningar. Utan konkurrens får vi ingen verklig valfrihet och valmöjligheterna blir betydligt färre. Vi ser med stor oro på att valfriheten inom välfärden succesivt minskar.

Kristdemokraterna vill införa en äldreboendegaranti. Alla som är 85+ ska ha rätt till äldreboende, utan biståndsbedömning. Vi avsätter 25 miljoner kronor för detta ändamål i budgeten för Stockholms stad 2016.

Hemtjänsten är avgörande för att många äldre ska ha möjlighet att fortsätta bo kvar hemma. Kristdemokraterna vill utöka valfriheten för val av servicetjänster inom hemtjänsten. Det ska inte enbart vara enkelt att välja utförare av hemtjänst utan också vilken typ av tjänster man behöver hjälp med. Vi vill förenkla biståndsbedömningen och erbjuda alla över 80 år sex timmar att fritt förfoga över vad gäller olika servicetjänster. Kristdemokraterna satsar på en höjd hemtjänstpeng (26 miljoner kronor) och en höjd peng till dagverksamheter (1,3 miljoner kronor).

Kristdemokraterna vill öka välbefinnandet inom äldreomsorgen genom god mat, utevistelser och kulturupplevelser. Vi avsätter 15 miljoner kronor för detta i budget 2016. Vi vill vidare att Äldre direkt även framöver ska vara öppet på helger och vi avsätter 2 miljoner kronor till detta i budgeten för 2016.

Det har påbörjats ett arbete med inriktningen att Stockholms läns kommuner ska ta över och skatteväxla hemsjukvården. Det övergripande målet är att uppnå en god, trygg och säker vård samt en effektiv användning av samhällets resurser. Kristdemokraterna vill att hemsjukvården kommunaliseras och välkomnar ett fortsatt arbete för att åstadkomma detta.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadens arbete ska präglas av tydligt brukarfokus. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid ska följas.

Staden bör utreda förutsättningarna för personer över 65 år att fortsätta delta i daglig verksamhet, i första hand för personer med psykisk ohälsa. Deltagarna i daglig verksamhet ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med arbetsmarknadsnämnden i syfte att visa vägar till arbete.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners. Här är Stockholms stads bemötandeguide, som har tagits fram av socialnämnden i samråd med funktionshinderrörelsen, ett viktigt redskap.

Kristdemokraterna har tidigare drivit igenom att inriktningen vid större bostadsexploateringsprojekt ska vara att projekten innehåller en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning boenden för personer med funktionsnedsättning. Majoriteten har beslutat att denna princip ska gälla för projekt med fler än hundra lägenheter. Kristdemokraterna välkomnar detta förslag.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Föräldrastödinsatser ger goda effekter. Forskning visar att den största förebyggande effekten, för att barn inte ska få problem senare i livet, nås om insatser som

föräldrastödsprogram riktas till alla familjer/vårdnadshavare. Det är samtidigt viktigt med riktade insatser till enskilda familjer och gruppstödinsatser till utsatta barn respektive föräldrar som brister i sitt föräldraskap.

Fältassistenter är en nödvändig resurs i stadens preventiva arbete med ungdomar. Deras mycket viktiga arbete med ungdomar i staden ska stödjas och i vissa stadsdelar utökas. Kristdemokraterna stöder den nya majoritetens satsning på fler fältassistenter. Vi vill också att Alliansens satsning på att fältassistenter ska ha en tydlig närvaro i tunnelbanan fortsätter.

Insatser för kvinnofrid och arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras av samtliga stadsdelsnämnder och ska utgå från stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i sina verksamheter. Även män drabbas av våld i nära relationer. Arbetet ska därför vara könsneutralt och kompetensen kring detta bör stärkas hos berörd personal. Det arbete som bedrivs inom Relationsvårdscentrum kan med fördel spridas till fler stadsdelar.

Arbetet mot hedersrelaterat våld är mycket angeläget. Kristdemokraterna vill därmed att Origos verksamhet permanentas.

Stadsdelsnämnderna ska stödja ideella krafter som verkar för trygghet, till exempel nattvandrare.

Stadsmiljöverksamhet

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. På Kristdemokraternas initiativ finns nu appen Tyck Till som gör det lätt att felanmäla bland annat nedskräpning och klotter. Stadsdelsnämnderna ska samverka sinsemellan och med trafiknämnden för att hela staden ska vara snygg och välskött. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Kristdemokraterna avvisar bestämt den nya majoritetens förslag att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren och satsar istället sammanlagt 32 miljoner kronor på att hålla staden rent och tryggt.

Ekonomiskt bistånd

Kristdemokraterna vill införa en fritidspeng för barn och unga i Stockholms stad och avsätter sex miljoner för denna reform i budget 2016.

En fritidspeng i Stockholms stad skulle ge barn i ekonomiskt utsatta familjer möjlighet att delta i fritidsaktiviteter som de annars inte har tillgång till. Kristdemokraternas förslag skulle bidra till att ge fler barn och unga en aktiv och meningsfull fritid.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska erbjuda ungdomar feriearbeten under både sommar- och vinterferier. Det är viktigt att staden eftersträvar att ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete.

Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler
feriearbetande ungdomar.

§ 3 Anmälan av inlämnade medborgarförslag

BESLUT

Stadsdelsnämnden uppdrar åt förvaltningen att bereda ett medborgarförslag om en brygga till Kaninholmen i Magelungen.

Ärendet

Följande medborgarförslag har lämnats in till stadsdelsnämnden, vilket förvaltningen hade redovisat till nämnden i en sammanställning daterad 2015-12-01.

➤ ***Brygga till Kaninholmen i Magelungen***

Dnr 1.2.4-784/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) föreslog att nämnden skulle uppdra åt förvaltningen att bereda det inlämnade medborgarförslaget.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt ordförandens förslag.

§ 4 Uppföljning av vård- och omsorgsboenden på entreprenad – Veckobo**BESLUT**

Stadsdelsnämnden godkänner den samlade uppföljningen av Stora Sköndals drift av Veckobo vård- och omsorgsboende.

Ärendet

Alla vård- och omsorgsboenden följs upp årligen. När det gäller de boenden som drivs på entreprenad ansvarar stadsdelsnämnden för uppföljning av både avtal och verksamhet. Förvaltningen redovisar nu årets uppföljning av Stora Sköndals drift av Veckobo vård- och omsorgsboende i Hökarängen. Boendet är inriktat på demensvård och har elva platser.

Entreprenören bedriver en väl fungerande verksamhet och tidigare påtalade brister är åtgärdade. Inga nya brister har tillkommit. Utföraren lever upp till de krav som ställs utifrån avtal och anbud. Förvaltningen gör bedömningen att patientsäkerheten är god och att utföraren har säkerställt en trygg och säker vård och omsorg.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-16.

Dnr 1.2.1-725/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 5 Stadsdelsnämndens pensionärsråd 2016

BESLUT

Stadsdelsnämnden utser följande ledamöter och ersättare till nämndens pensionärsråd 2016, enligt nomineringar från PRO- och SPF-föreningarna i stadsdelsområdet.

Gunnar Sandell	PRO Tallkrogen-Gubbängen	Ledamot
Inger Sjöberg	PRO Farsta Centrum	Ledamot
Gun-Britt Dahlberg	PRO Farsta Strand	Ledamot
Christina Johansson	SPF Farsta	Ledamot
Greta Jönsson (ny)	SPF Sköndal	Ledamot
Susanne Watthiersson	PRO Hökarängen	Ersättare
Bror Palmäng	PRO Sköndal	Ersättare
Sven Engström	PRO Farsta Centrum	Ersättare
Toni Eklund (ny)	SPF Farsta	Ersättare
Ingrid Sundin (ny)	SPF Sköndal	Ersättare

Ärendet

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden utser ledamöter och ersättare till nämndens pensionärsråd 2016 enligt ovanstående nomineringar från PRO- och SPF-föreningarna i stadsdelsområdet.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-25.

Dnr 1.1-557/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 6 Instruktion och vice ordförande för stadsdelsnämndens utvecklings- och näringslivsråd

BESLUT

1. Stadsdelsnämnden fastställer instruktion för nämndens utvecklings- och näringslivsråd enligt bilaga 1 till detta protokoll.
2. Nämnden utser Lars Jilmstad (M) till vice ordförande för rådet.

Ärendet

Sedan den 17 februari 2011 har stadsdelsnämnden haft ett näringslivsråd, numera kallat utvecklings- och näringslivsråd. Till skillnad från nämndens övriga utskott och råd saknar detta råd en instruktion som tydliggör och formaliserar dess uppdrag och arbetsformer. Förvaltningen föreslår nu att nämnden fastställer en sådan instruktion.

Nämnden har i dagsläget enbart utsett en ordförande för rådet. I konsekvens med den föreslagna instruktionen föreslår förvaltningen att nämnden även utser en vice ordförande.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-26.

Dnr 1.1-775/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag. Vladan Bošković (L) yrkade att nämnden skulle utse Lars Jilmstad (M) till vice ordförande i rådet.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 7 Ändrad instruktion för stadsdelsnämndens demokratiråd**BESLUT**

Med ändring av sitt beslut den 21 maj 2015 fastställer stadsdelsnämnden instruktion för nämndens demokratiråd enligt bilaga 2 till detta protokoll. Ändringen innebär att rådets ledamöter inte utses för ett kalenderår i taget utan tills vidare. Ändringen omfattar även redan utsedda ledamöter, ordförande och vice ordförande.

Ärendet

Den 21 maj i år inrättade stadsdelsnämnden ett demokratiråd och fastställde i rådets instruktion att ledamöter utses för ett kalenderår i taget. Eftersom rådet inte har mandat att fatta beslut på nämndens vägnar är det ett onödigt formellt förfarande att utse nytt råd vid varje årsskifte. Förvaltningen föreslår därför att rådets ledamöter, ordförande och vice ordförande istället utses tills vidare. Ändringen föreslås även gälla redan utsedda ledamöter, ordförande och vice ordförande.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-26.

Dnr 1.1-776/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 8 Ekonomisk månadsrapport november 2015

BESLUT

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens ekonomiska månadsrapport för november 2015.

Ärendet

Sammantaget förväntas verksamheten redovisa ett underskott om 15,4 mnkr.

Inom äldreomsorgen ökade antalet placeringar i heldygnsomsorg med två platser i november, och årssnittet är fortsatt över planeringsnivån. Antalet hemtjänsttimmar ligger också över planeringsnivån och äldreomsorgens beställarenhet redovisar ett underskott om 22,4 mnkr. Den kommunala utföraren av hemtjänst redovisar ett underskott om 8,5 mnkr.

Den bokförda nettokostnaden för ekonomiskt bistånd ligger hittills i år över budgeterad nivå och prognosen är ett underskott om 2,5 mnkr. Den centrala reserven tas i anspråk.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-12-09.

Dnr 1.2.1-188/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

REMISSER OCH YTTRANDE

§ 9 Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet – svar på remiss från kommunstyrelsen

BESLUT

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet.
2. Nämnden anför därutöver följande.

Med det nya upphandlingsprogrammet kommer Stockholm som stad kunna verka för att driva utvecklingen framåt i en social, miljömässig, ekonomisk och demokratisk hållbar riktning. Kvalitén är av betydelse för majoriteten – det är när vi ställer krav på bemanning, utbildnings- och kompetensnivå samt när vi stärker och tydliggör villkor och rättigheter för de anställda som vi når ett hållbart Stockholm. Vi välkomnar särskilt att krav om kollektivavtal eller villkor i nivå med kollektivavtal kommer att ställas samt att meddelarfrihet ska gälla i olika verksamheter. Vi instämmer med förvaltningen att väl avvägda krav på leverantörer och på de varor och tjänster som upphandlas bidrar till ekonomisk och kvalitativ, social, demokratisk samt miljö- och klimatomfattig hållbarhet samtidigt som välfärden utvecklas och medborgarnas behov tillgodoses. Vi vill även framhålla vikten av att tillämpningsanvisningarna blir konkreta och tydliga för att implementeringen av programmet ska kunna ske så enkelt som möjligt. Detta är viktigt då, det är av stor betydelse att arbetet med att garantera att alla delar i programmet efterföljs och att hela staden har en likvärdig hantering i alla upphandlingar.

Ärendet

Stadsledningskontoret har utarbetat ett förslag till nytt program för upphandling av varor, tjänster och entreprenader, med en reviderad antidiskrimineringsklausul och en ny klausul om meddelarfrihet. Programmet utgår från fullmäktiges fyra övergripande inriktningsmål och beskriver hur upphandlingar ska bidra till att målen nås. Samtidigt betonas att sociala och miljömässiga krav behöver analyseras noga utifrån eventuella konsekvenser för den ekonomiska hållbarheten, så att varor och tjänster inte blir omotiverat dyra.

Förvaltningen har inga invändningar mot förslaget men önskar att antidiskrimineringsklausulen ses över rent språkligt innan ärendet förs vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-27.

Dnr 1.5.1-697/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V), Karin Lekberg m fl (S) och Martin Westin m fl (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag och lade därutöver fram en egen text – se BESLUT ovan.

Lars Jilmstad m fl (M) och Vladan Bošković (L) yrkade att nämnden skulle avslå förvaltningens förslag och lade fram ett eget förslag. I detta instämde Lars Hultkvist (KD) med ett ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förslag från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Reservation och ersättaryttrande

Lars Jilmstad m fl (M) och Vladan Bošković (L) / Lars Hultkvist (KD)

1. Stadsdelsnämnden avslår förvaltningens förslag till beslut.
2. Samt därutöver anföra:

Kommunstyrelsen har i budget för 2015 fått i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp för Stockholms stad samt att revidera tidigare beslutad policy om konkurrens och valfrihet.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla alla stadens upphandlingar.

Däremot ställer vi oss ytterst tveksamma till att skärpa användningen av krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor i de upphandlingar där detta är tillämpligt. Detta mot bakgrund av bland annat rådande upphandlingslagstiftning och EU-rätten. Det strider också mot EU:s grundläggande principer att vid offentlig upphandling kräva att en leverantör ska vara bunden av eller teckna ett kollektivavtal. Stadsdelsförvaltningen påpekar i sitt tjänsteutlåtande att EU-rätt inte ger utrymme att ställa krav på att en leverantör har kollektivavtal.

Vi noterar att stadsdelsförvaltningen, liksom stadsledningskontoret, flaggar för tveksamheter och komplikationer gällande förslaget till program för upphandling och inköp. Att programmet riskerar att stå i konflikt med krav på kvalitet och kostnadseffektivitet. Att programmet riskerar att direkt eller indirekt reglera leverantörers övriga verksamhet, vilket kan resultera i upphandlingsfel och påföljande överklagandeprocesser.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrider konkurrensen. Många företag uppger redan idag att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag med få anställda inte har kollektivavtal idag, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika bra som – eller bättre än – kollektivavtal.

Det som dock är mest oroande är att programmet som helhet kommer att göra det krångligare och dyrare för företag att alls delta i stadens upphandlingar.

Redan idag uppger många företag att det är svårt att delta i offentliga upphandlingar, bland annat på grund av det tar för lång tid och är för krångligt. Särskilt är detta sant för små företag. Enlig Företagarna deltar därför enbart ca 25 procent av småföretagen idag i offentliga upphandlingar. Att stadsledningskontoret anser ”att mindre företag och idéburen sektors deltagande i upphandlingar inte alltid kan underlättas/främjas utan att detta är en av flera avvägningar som ska göras i en upphandlingsstrategi” skickar en oroväckande signal om att detta inte är ett prioriterat område för majoriteten.

Den rödgrönrosa majoriteten tar dessvärre med detta ärende ett stort steg bort från den grundläggande tanken med lagen om offentlig upphandling. Istället slår de in på en väg som riskerar att leda till ett läge där Stockholms stads upphandlingar snedvridits till något som används för att uppnå politiska ändamål. Det är djupt oroväckande och beklagligt.

Ska Stockholm stärka företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen. Vi ställer oss därför avvisande till programmets förslag.

§ 10 Riktlinjer för hälso- och sjukvårdsdokumentation inom Stockholms stads särskilda boenden enligt socialtjänstlagen och LSS, dagverksamheter enligt socialtjänstlagen och daglig verksamhet enligt LSS – svar på remiss från kommunstyrelsen

BESLUT

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till riktlinjer för hälso- och sjukvårdsdokumentation inom Stockholms stads särskilda boenden enligt socialtjänstlagen och LSS, dagverksamheter enligt socialtjänstlagen och daglig verksamhet enligt LSS.

Ärendet

Äldrenämnden har utarbetat ett förslag till riktlinjer för hälso- och sjukvårdsdokumentation vid stadens särskilda boenden, dagverksamheter och daglig verksamhet.

Förvaltningen ser mycket positivt på de stadsövergripande riktlinjerna. De är tydliga och ska gälla alla verksamheter både i egen regi och entreprenader.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

Dnr 1.5.1-729/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 11 Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar – svar på remiss från kommunstyrelsen

BESLUT

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om förslag till ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar.

Ärendet

Servicenämnden har i uppdrag att upphandla och förvalta ramavtal för olika avtalsområden. Kommunstyrelsen föreslår nu, på uppdrag av kommunfullmäktige, ytterligare avtalsområden där servicenämnden bör överta ansvaret för upphandling. Det gäller områden som berör många eller samtliga nämnder, detta för att samordningsvinster med centralt upphandlade ramavtal ska kunna uppnås.

Förvaltningen är positiv till förslaget och avser att medverka i referensgrupper och bidra, tillsammans med andra förvaltningar och bolag, till så bra ramavtal som möjligt för stadens verksamheter.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-24.

Dnr 1.5.1-640/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

Lars Jilmstad m fl (M) och Vladan Bošković (L) anmälde ett särskilt uttalande. I detta instämde Lars Hultkvist (KD) med ett ersättaryttrande.

Särskilt uttalande och ersättaryttrande

Lars Jilmstad m fl (M) och Vladan Bošković (L) / Lars Hultkvist (KD)

I ärendet om ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar kan vi läsa att ett av de nya avtalsområden som föreslås är att ”Konsult uppföljandekontroll av etiska och sociala krav”.

Det är en mening som väcker farhågor och frågor då den rödgrönrosa majoriteten ämnar införa en arbetsmodell för ökad trygghet och rättssäkerhet på arbetsmarknaden i Stockholms stad, den så kallade vita jobbmodellen.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla alla stadens upphandlingar.

Vi ställer oss undrande inför det faktum att kontrollen av att villkoren efterlevs enligt vita-jobbmodellen ska ske av de fackliga organisationerna, som därmed i Stockholms stads namn går in till företag för att genomföra en myndighetsutövning; att kontrollera företagen och därmed ges tillgång till företagets bokföring, löne- och personallistor.

Vi ställer oss ytterst tveksamma till att skärpa användningen av krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor i de upphandlingar där detta är tillämpligt. Detta mot bakgrund av bland annat rådande upphandlingslagstiftning och EU-rätten. Det strider också mot EU:s grundläggande principer att vid offentlig upphandling kräva att en leverantör ska vara bunden av eller teckna ett kollektivavtal. Vi är av åsikten att det är viktigt att de krav staden ställer vid upphandlingar är av sådan karaktär att de inte omöjliggör för mindre företag att delta.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrider konkurrensen. Många företag uppger redan idag att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag med få anställda inte har kollektivavtal idag, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika bra som – eller bättre än – kollektivavtal.

Med det här förslaget finns en stor risk att ännu färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid en upphandling. Vilket inte är en bra grund för jobbtillväxten eller staden då de flesta nya jobb växer fram i små företag. Dessutom riskerar det att hämma konkurrensen om endast ett fåtal större aktörer mäktar med att lämna anbud på offentliga upphandlingar. Det är sammantaget en utveckling som inte gynnar vare sig medborgarna, de upphandlande myndigheterna eller företagen.

Ska Stockholm stärka företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen.

§ 12 Motion (C) om inkluderande design – svar på remiss från kommunstyrelsen**BESLUT**

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av motion från Karin Ernlund och Stina Bengtsson, båda Centerpartiet, om inkluderande design.
2. Stadsdelsnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Karin Ernlund och Stina Bengtsson, båda Centerpartiet, att så kallad exkluderande design ska avlägsnas från det offentliga rummet. Exempel är staket som spärrar av ett utrymme under en trappa för att hindra människor från att vistas på platsen och bänkar som byts ut mot stolar så att det inte går att lägga sig ner på dem.

Självfallet ska staden sträva efter att inkludera alla i det offentliga rummet, men det som tolkas som utestängande design av somliga kan betyda ökad tillgänglighet eller trygghet för andra. Förvaltningen instämmer dock i att gatumöbler med mera ska anpassas så att så många som möjligt har nytta och glädje av dem.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-24.

Dnr 1.5.3-568/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V), Karin Lekberg m fl (S) och Martin Westin m fl (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag och föreslog därutöver att nämnden skulle rekommendera kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen – se BESLUT ovan.

Lars Jilmstad m fl (M) och Vladan Bošković (L) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag. I detta instämde Lars Hultkvist (KD) med ett ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förslag från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Reservation och ersättaryttrande

Lars Jilmstad m fl (M) och Vladan Bošković (L) / Lars Hultkvist (KD)

Till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

§ 13 Motion (M) om förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism – svar på remiss från kommunstyrelsen

BESLUT

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av en motion från Bo Sundin, Moderaterna, om förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från stadsdelsnämnden om en motion där Bo Sundin, Moderaterna, påtalar att staden behöver förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism. Sundin efterlyser även tydliga konsekvenser för de personer som begår allvarliga övergrepp på oskyldiga människor och brott mot mänskligheten.

Förvaltningen anser att de frågeställningar och förslag som tas upp i motionen kan behandlas i det fortsatta arbetet med strategin.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

Dnr 1.5.1-601/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V), Karin Lekberg m fl (S) och Martin Westin m fl (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Lars Jilmstad m fl (M) yrkade att nämnden skulle rekommendera kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen och lade därutöver fram en egen text. I detta instämde Lars Hultkvist (KD) med ett ersättaryttrande.

Vladan Bošković (L) yrkade att nämnden skulle rekommendera kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen och lade därutöver fram en egen text.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation och ersättaryttrande

Lars Jilmstad m fl (M) / Lars Hultkvist (KD)

1. Nämnden rekommenderar kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att tillstyrka motionen.
2. Nämnden anför därutöver följande.

Vi kan aldrig acceptera att människor värvas till extrema grupper som begår vålds- och terrordåd, oavsett om det är religiösa grupperingar eller våldsbejakande

Stockholms stad behöver förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism för att förhindra att människor söker sig till extremistiska terrororganisationer. Samtidigt ska det finnas tydliga konsekvenser för de personer som begår allvarliga övergrepp på oskyldiga människor och brott mot mänskligheten. Vi ser att allt fler unga personer i Stockholm rekryteras av olika våldsbejakande grupperingar och det är en fråga som vi måste ta på allvar genom att börja använda effektivare verktyg för att förhindra att människor ansluter sig till dessa grupper.

Stadsdelsnämnden har ett viktigt uppdrag genom att främja demokrati och yttrandefrihet, ett uppdrag som nämnden tar på stort allvar. Som ett led i detta arbete är det också viktigt att stävja verksamheter som syftar till att rekrytera personer till såväl utländskt baserade terroristorganisationer som till nationella våldsbejakande grupperingar. Då stadsdelsnämnden stödjer föreningsverksamheter är det också viktigt att säkerställa att stadens resurser inte går till att stötta den typen av rekryteringsverksamheter. Snarare bör stadsdelsnämnden tillsammans med andra berörda nämnder och förvaltningar arbeta för att istället stärka stödet till de föreningar som arbetar förebyggande mot denna grupp i syfte att förhindra rekryteringar.

Reservation

Vladan Bošković (L)

1. Nämnden rekommenderar kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.
2. Nämnden anför därutöver följande.

Arbetet mot våldsbejakande extremism är en prioriterad uppgift för varje demokratiskt samhälle. Just nu pågår ett arbete med att ta fram en stadsövergripande strategi för arbetet mot extremism. Liberalerna följer det arbetet noga och anser att motionen tar upp flera punkter som är relevanta i det arbetet, bland annat vad gäller förebyggande åtgärder, att lära sig av goda exempel och vikten av samverkan mellan olika verksamheter i staden.

Det är avgörande att strategin undviker tidigare begångna misstag och ger ett handfast och vetenskapligt underbyggt underlag för stadsdelarnas, facknämndernas och bolagens arbete mot våldsbejakande extremism. Ett förebyggande arbete måste kombineras med rättsvårdande insatser för att gripa och lagföra människor som begår våldsamma handlingar. De som möter invånare i riskzonen för radikaliserings måste veta vad man ska titta efter och hur man ska agera om man märker att någon håller på att hamna i en radikal miljö.

§ 14 Motion (M) om laddstolpar för elbilar – svar på remiss från kommunstyrelsen

BESLUT

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av en motion från Lars Jilmstad, Moderaterna, om laddstolpar för elbilar.

Ärendet

Nationellt anges ett mål om en fossilbränslefri fordonsflotta år 2030. Lars Jilmstad, Moderaterna, föreslår i en motion till kommunfullmäktige att staden kraftigt ska bygga ut och öka antalet laddstolpar för elbilar med ytterligare 2 000 laddstationer till år 2018.

Förvaltningen är positiv till förslaget att utöka laddningsplatserna för elbilar i Stockholm. I budget 2016 för Stockholms stad har miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden samt Stockholm Parkering AB och andra berörda bolag fått i uppdrag att genomföra i stort sett de åtgärder som föreslås i motionen. Resultatet kommer att bli fler laddningsplatser även om det exakta antalet ännu inte kan anges.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-24.

Dnr 1.5.3-666/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V), Karin Lekberg m fl (S) och Martin Westin m fl (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Lisbeth Crabo Ljungman m fl (M) och Vladan Bošković (L) yrkade att nämnden skulle rekommendera kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen och lade därutöver fram en egen text. I detta instämde Lars Hultkvist (KD) med ett ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Lars Jilmstad (M) anmälde jäv och lämnade sammanträdet medan ärendet behandlades.

Reservation och ersättaryttrande

Lisbeth Crabo Ljungman m fl (M) och Vladan Bošković (L) / Lars Hultkvist (KD)

1. Nämnden rekommenderar kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att tillstyrka motionen.
2. Nämnden anför därutöver följande.

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre

buller bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030.

Det är positivt att kontoret i sitt svar redovisar vad som gjordes under 2014 och vad som nu är på gång. Vidare är det positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare. Vi konstaterar att miljöförvaltningen anser att exakta målet med antalet nya laddmöjligheter ska avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt majoritetens förslag till budget för år 2016.

Vi anser dock att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbladdstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark. I övrigt önskar vi påpeka det som tidigare inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Dels behovet av bättre underhåll, dels att skyltningen i många vissa fall kan förbättras, dels att förtydliga informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen.

§ 15 Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad – svar på remiss från trafiknämnden

BESLUT

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad.
2. Omedelbar justering.

Ärendet

Allt fler vuxna skjutsar sina barn i bil till skolan. Trafikmiljön runt skolorna är inte byggd för att hantera en så stor mängd biltrafik. Trafiknämnden fick därför i uppdrag i 2014 års budget att ta fram en plan för säkra och trygga skolvägar. Fler resor till och från skolan ska ske utan bil. Det är också viktigt att arbeta med nästa generations attityder och resebeteende i tidig ålder. Den föreslagna planen innehåller tre övergripande mål, en handlingsplan för 2015–2020 samt riktlinjer för utformning av den fysiska miljön kring skolor.

Det är ett väl genomarbetat förslag och relevanta åtgärder som föreslås. Förvaltningen kan bidra genom att se över skötsel av buskar och annan växtlighet som kan skymma sikten och se till att gång- och cykelvägar är väl underhållna.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-24.

Dnr 1.5.3-665/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

ANMÄLNINGSÄRENDEN

§ 16 Uppföljning av rättigheten till daglig utevistelse vid vård- och omsorgsboende – rapport från äldrenämnden

BESLUT

Stadsdelsnämnden lägger äldrenämndens uppföljning av rättigheten till daglig utevistelse vid vård- och omsorgsboende till handlingarna.

Ärendet

Äldrenämnden har följt upp hur rätten till daglig utevistelse vid vård- och omsorgsboende har införts. Ledning och personal vid 42 boenden i alla stadsdelsområden och i samtliga regiformer har intervjuats. Rapporten konstaterar att fler chefer än personal känner till rättigheten och att få verksamheter har informerat brukarna. Balkonger och närmiljö är viktiga förutsättningar och sommarjobbade ungdomar är till stor hjälp. Av de granskade verksamheterna hade 29 en rutin för utevistelse.

De två enheterna vid Farstas enda kvarvarande vård- och omsorgs-boende i egen regi, Edö, har en rutin för detta. Boende erbjuds daglig utevistelse som dokumenteras i den sociala dokumentationen.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-25.

Dnr 1.6-767/2015

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 17 Övriga anmälningssärenden och beslut enligt delegering**BESLUT**

Stadsdelsnämnden lägger anmälan av nedanstående ärenden och beslut till handlingarna.

Funktionshinderrådets protokoll den 7 december 2015**Pensionärsrådets protokoll den 7 december 2015****Övriga anmälningssärenden och stadsdelsdirektörens beslut enligt delegering**

Förvaltningen hade redovisat ärendena i en sammanställning daterad 2015-12-02.

Dnr 1.1-30/2015

Följande beslut har fattats av stadsdelsdirektören under perioden 6 november – 2 december 2015, enligt nämndens delegering.

2015-11-25: Genomförandebeslut avseende nyanläggning av hundrastgård i Fagersjö, enligt tidigare medborgarförslag som besvarades av stadsdelsnämnden den 19 februari 2015 (dnr 1.2.4-636/2015)

ÖVRIGT**§ 18 Nämndens frågor och information från förvaltningen**

Ordföranden föreslog att Lisbeth Crabo Ljungman (M) och Lars Hultkvist (KD) retroaktivt får i uppdrag att delta vid det seminarium om lokalt demokratiarbete och social hållbarhet som bostads- och demokratiborgarrådet anordnade fredag den 4 december. Vid seminariet deltog även ordföranden Lars Bäck (V), enligt uppdrag vid nämndens förra sammanträde. Att uppdraget till Crabo Ljungman och Hultkvist behöver ges retroaktivt beror på otydlig information inför seminariet. Arvodet bekostas inte av nämnden utan av stadsledningskontorets kansli för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling.

BESLUT

Nämnden uppdrar retroaktivt åt Lisbeth Crabo Ljungman (M) och Lars Hultkvist (KD) att delta vid seminarium om lokalt demokratiarbete och social hållbarhet fredag den 4 december.

Från seminariet lyfte Lisbeth Crabo Ljungman (M) fram förslaget att stadsdelsnämnderna bjuder in stadsbyggnadsnämnden till möten om aktuella planer i respektive område. På förslag från Lars Bäck (V) bestämdes att förslaget tas upp vid en kommande gruppledarträff.

Lars Hultkvist hade inför dagens sammanträde lämnat in följande fråga:

Med anledning av min fråga på förra nämndsammanträdet angående gränsen mellan Farstas och Skarpnäcks stadsdelar, har jag nu fått ytterligare upplysningar vad frågan gäller. Vid ett samråd i Skarpnäck om stadsbyggnadsnämndens förslag till bebyggelse i Skarpnäcksområdet fanns förslag avseende Farstas stadsdelsområde. Bl a planerades det att byggas bostäder på det som nu är Hemköps parkering vid Gråhundsvägen, vilket de boende i Farstadelen vände sig mot. Det framkom att man inte samrått med Farsta om detta. Det sade man sen att man skulle göra. Har det ärendet kommit till vår nämnd och när kommer det i så fall att behandlas här?

Förvaltningen svarade att nämnden har fått ärendet på remiss och att det planeras att tas upp vid februarisammanträdet.

Ordföranden Lars Bäck (V) framförde följande: ”Stadsdelsnämndens rödgröna majoritet vill tacka samtlig personal vid den centrala förvaltningen och ute i våra viktiga verksamheter för era värdefulla insatser för invånarna under verksamhetsåret 2015 och samtidigt önska er alla och minoriteten en god jul och ett gott nytt år.” I detta instämde Lars Jilmstad (M) till fullo, för den samlade oppositionen.

Vladan Bošković (L) lämnar nämnden vid årsskiftet. Vladan berättade att det har varit 13 (eventuellt 15) mycket roliga och givande år, att det har varit intressant och lärorikt både i majoritet och opposition – förtroendeuppdraget har varit ett stort privilegium. Vladan avtackades unisont med en varm applåd och en gåva från sina partikamrater lokalt och centralt.